Els Objectius de Desenvolupament Sostenible al món local

Agenda 2030

AGENDA 2030

Diputació Barcelona

www.diba.cat

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible al món local

Agenda 2030

Primera edició: novembre de 2020
© Diputació de Barcelona
Edició i producció:
Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional
Coordinació tècnica i continguts:
Servei d'Agenda 2030 i Participació
DL: B 20702-2020
Disseny i maquetació:
El Guateque, agència de publicitat

Índex

1 FI DE LA POBRESA 8

2 FAM ZERO 16

3 SALUT I BENESTAR 24

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 32

5 IGUALTAT DE GÈNERE 40

6 AIGUA I SANEJAMENT 48

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE 56

8 TREBALL DIGNE I CREIXEMENT ECONÒMIC 64

9 INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES 72

10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS 80

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 88

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 96

13 ACCIÓ CLIMÀTICA 104

14 VIDA SUBMARINA 112

15 VIDA TERRESTRE 120

16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES 128

17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS 136

Introducció

El setembre de 2015, i amb l'acord històric de 193 països, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible i els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), com a instrument global amb un ampli abast i una importància sense precedents.

L'Agenda 2030 pretén redundar en benefici de tothom i es compromet a **no deixar ningú enrere** i arribar a totes les persones amb necessitats o marginades, siguin on siguin, per tal de respondre als seus problemes i vulnerabilitats. Aquest és un dels fonaments més importants d'aquesta ambiciosa i transformadora Agenda, dels seus 17 ODS i de les 169 fites.

Com a compromís mundial, busca que tots els estats es proposin fermament posar fi a la pobresa i la fam, a combatre les desigualtats, protegir els drets humans, especialment de les persones més excloses i de major vulnerabilitat, promoure la igualtat de gènere i l'empoderament de les dones i les nenes, construir societats pacífiques, justes i inclusives i garantir una protecció resilient del planeta i dels seus recursos naturals.

Els ODS són disset objectius de caràcter ambiental, social i econòmic que guien la implementació de l'Agenda 2030. Tots els objectius estan molt relacionats: per avançar en un cal avançar també en d'altres. Volen ser unes fites concises, fàcils de comunicar, orientades a l'acció i aplicables a tots

els països. Per altra banda, incideixen en cinc esferes d'importància crítica de l'Agenda, les anomenades 5 P: Persones *(People)*, Pau *(Peace)*, Planeta *(Planet)*, Prosperitat *(Prosperity)* i Aliances *(Partnership)*.

Els governs locals són al centre de l'Agenda 2030 ja que, més enllà de l'Objectiu 11 sobre les ciutats i comunitats sostenibles, tots els ODS tenen metes que apel·len directament a les responsabilitats locals. En aquest sentit, la localització és el procés que té en compte el context subnacional en el compliment de l'Agenda, des de la definició dels objectius, la incidència i la sensibilització, fins a la implementació i l'ús d'indicadors per mesurar i avaluar el procés. Localitzar no significa un canvi radical, sinó una oportunitat per reorientar les prioritats i polítiques locals, i demostrar el paper dels municipis en la reducció de desigualtats i en l'assoliment dels ODS a escala nacional i global.

Amb aquest document, volem donar a conèixer els 17 ODS de l'Agenda 2030 i, especialment, fer referència a l'important paper que els governs locals i la ciutadania han de tenir per implementar-la. Per això, el document aporta alguns recursos i eines que poden ajudar en l'assoliment dels ODS i dona idees a la ciutadania a l'hora d'implicar-s'hi.

1 FI DE LA POBRESA

ERRADICAR LA POBRESA A TOT EL MÓN EN TOTES LES SEVES FORMES

Aquest ODS ens commina a erradicar la pobresa extrema i reduir la proporció de persones de totes les edats que viuen en la pobresa garantint un accés universal a recursos i a serveis bàsics com l'habitatge, l'energia, l'assistència sanitària o les tecnologies, així com també fomentar la resiliència de les persones pobres i vulnerables davant les situacions de crisi o desastres.

La importància de l'ODS 1 per als governs locals

Els ens locals són els més ben situats per identificar les persones més desfavorides, així com els recursos i serveis per ajudar-les. A més, les seves responsabilitats pel que fa a serveis bàsics, com l'aigua i el sanejament, els converteixen en socis clau per assolir aquest ODS.

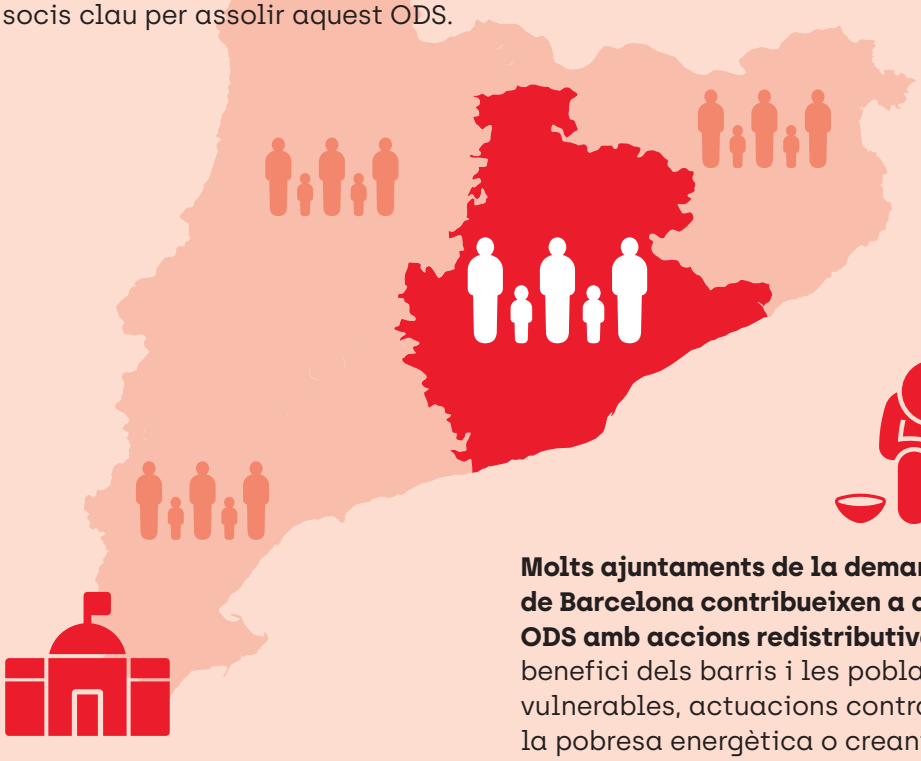

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS amb accions redistributives en benefici dels barris i les poblacions vulnerables, actuacions contra la pobresa energètica o creant horts socials per a la inclusió de persones vulnerables.

Finalment, són l'actor públic per antonomàsia per impulsar estratègies de desenvolupament local que creïn llocs de treball i per fer que les seves comunitats siguin prou resilients per afrontar eventuals commocions o desastres.

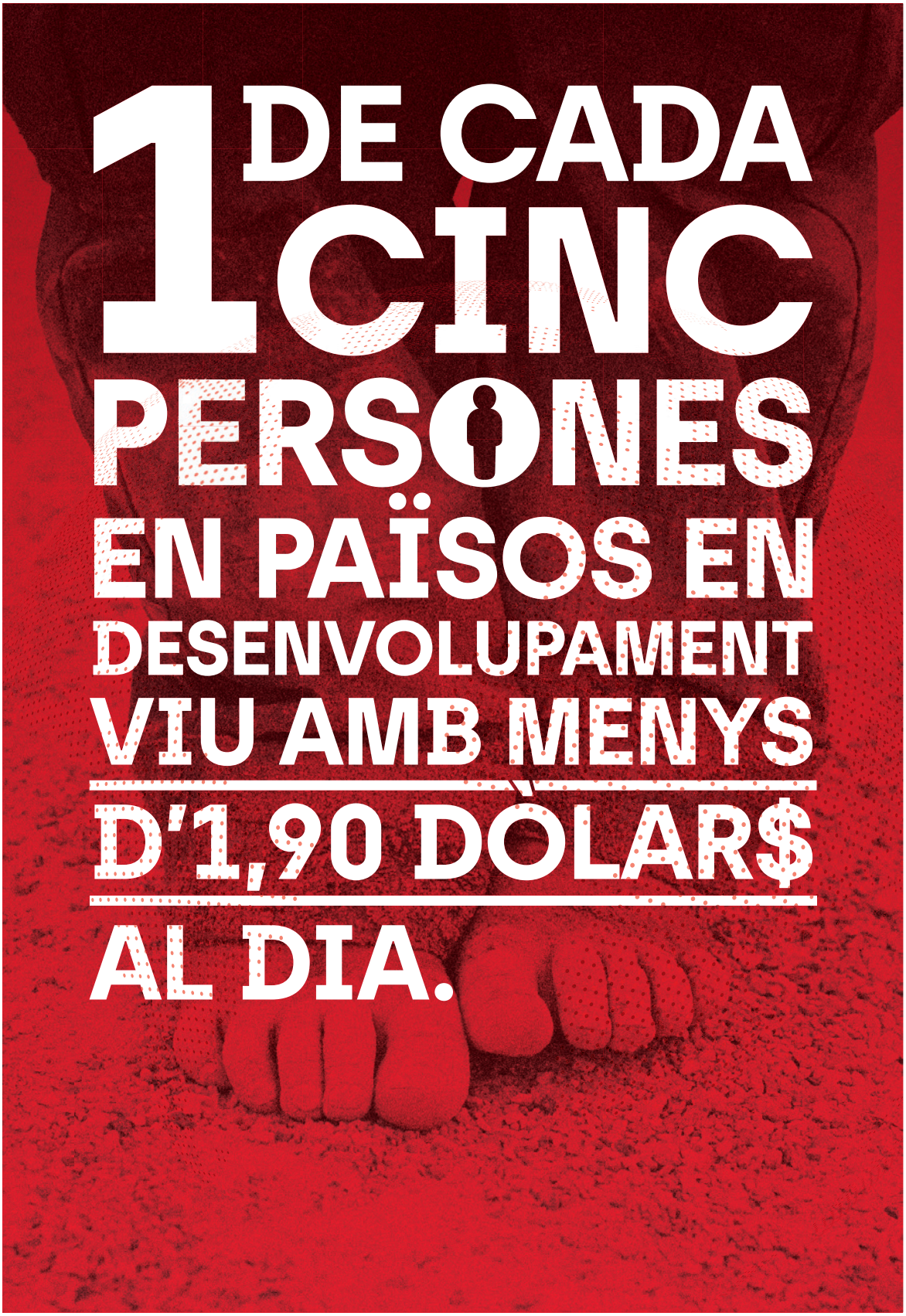
1 DE CADA CINC
PERSONES
EN PAÏSOS EN
DESENVOLUPAMENT
VIU AMB MENYS
D'1,90 DÒLAR$
AL DIA.

A CATALUNYA, AL VOLTANT D'UN 25% DE LA POBLACIÓ>
>ES TROBA EN RISC DE POBRESA>
>O EXCLUSIÓ SOCIAL>

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Aportar recursos per combatre el sensellarisme.

Invertir en recursos per a emergències residencials.

Incorporar clàusules per garantir els drets energètics en els contractes de subministrament elèctric.

Implementar accions de millora contínua als serveis socials bàsics.

Fomentar la creació d'horts socials.

Implantar mesures per combatre la pobresa energètica.

Incorporar mesures en plans de barris per assegurar habitatges dignes.

Implementar plans d'acció comunitària inclusiva.

Impulsar auditories energètiques i de diagnosi social a les llars.

Fer formació i sensibilització ciutadana en hàbits de consum eficients.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Dediqueu part del vostre temps a col·laborar amb organitzacions que lluitin contra la pobresa, aquí o al tercer món.

Mobilitzeu persones del vostre entorn per tal que s'impliquin en la lluita contra la pobresa i actuïn d'agent multiplicador.

Participeu en la Setmana Europea contra la Pobresa Energètica.

Analitzeu els vostres hàbits de consum i feu un consum responsable.

Adquiriu productes de comerç just.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Nacions Unides - ODS 1: Fi de la pobresa

Diputació de Barcelona - Programa «Passa l'energia!»

Diputació de Barcelona - Targeta moneder d'impacte social

Diputació de Barcelona - SIDH: Servei d'Intermediació en Deutes de l'Habitatge

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - Fin de la pobreza: por qué es importante

Generalitat de Catalunya - Guia de pobresa energètica

Entitats:
Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar

2 FAM ZERO

POSAR FI A LA FAM, ASSOLIR LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA MILLORA DE LA NUTRICIÓ, I PROMOURE L'AGRICULTURA SOSTENIBLE

Es tracta de garantir que tothom gaudeixi d'una dieta saludable i nutritiva durant tot l'any.

Aquest ODS demana erradicar la desnutrició i combatre la mala alimentació, origen de malalties. També s'ha d'assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments, aplicar pràctiques agrícoles sostenibles, adoptar mesures perquè els mercats de productes bàsics alimentaris i els seus derivats funcionin correctament, i fomentar nous models agroalimentaris sostenibles, sans i justos arreu del món.

La importància de l'ODS 2 per als governs locals

És fonamental que la ciutadania en general es reconegui com a actor clau per fer front als problemes socioeconòmics i ecològics complexos que incideixen i condicionen l'alimentació i la nutrició. Caldrà posar èmfasi en la seva participació en la presa de decisions, la planificació i la gestió de les polítiques locals.

Que els ens locals i regionals gestionin els recursos naturals a les zones rurals contribueix a millorar la seguretat alimentària. Els governs de les ciutats poden fomentar l'agricultura urbana i reforçar les infraestructures de transport i els mercats per promoure les cadenes alimentàries locals. També han de garantir que es puguin adquirir aliments nutritius i fomentar que siguin cuinats de manera sana.

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS donant suport a projectes d'agricultura ecològica, promovent l'alimentació saludable i l'aprofitament d'aliments, gestionant els riscos derivats del consum d'aliments o reintroduint varietats locals d'hortalisses.

Una millora en la planificació urbana pot contribuir a la reducció de residus i incrementar la seguretat alimentària. Els pobles i ciutats petits i mitjans poden desenvolupar un paper essencial en la consecució d'un desenvolupament sostenible i en la millora de la seguretat alimentària i la nutrició. La seva proximitat a les zones rurals (i la seva interacció amb elles) els converteix en llocs estratègics clau per crear territoris urbanorurals sostenibles.

AL VOLTANT D'
1.000.000
DE PERSONES PASSEN FAM A CATALUNYA.

UN MILLOR ÚS DE LA BIODIVERSITAT AGRÍCOLA

POT CONTRIBUIR A DIETES MÉS NUTRITIVES I AJUDAR ELS SISTEMES AGRÍCOLES PERQUÈ SIGUIN MÉS RESISTENTS I SOSTENIBLES.

SEGONS LA FAO

UN TERÇ

DELS ALIMENTS PRODUÏTS ANUALMENT PER A CONSUM HUMÀ

AL MÓN

NO SÓN INGERITS PER NINGÚ.

LES LLARS, ELS COMERÇOS I LA RESTAURACIÓ GENEREN UNES

262.000 TONES DE MALBARATAMENT

CADA ANY A CATALUNYA O, EL QUE ÉS EL MATEIX,

UNS 35 KG/PERSONA.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Incorporar clausulat en la compra pública que permeti introduir productes de proximitat, agroecològics o de comerç just.

Formar en agricultura ecològica i sostenible per capacitar aquelles persones interessades a emprendre en el sector productiu.

Fomentar la compra en mercats municipals i mercats setmanals.

Fomentar la incorporació de criteris de dieta saludable en els menús dels menjadors escolars.

Fomentar la creació d'horts urbans.

Fomentar l'emprenedoria jove mitjançant la creació d'agroincubadores o bancs de terra.

Sensibilitzar la ciutadania sobre el malbaratament alimentari.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Compreu productes locals. Així doneu suport al comerç i als productors de proximitat.

Planifiqueu els àpats, feu llistes de la compra i eviteu les compres compulsives.

No compreu la fruita pel seu bon aspecte: moltes peces de fruita amb aspecte «estrany» es llencen perquè no tenen la mida o el color o la forma «adequats». Adquirint aquestes peces, estem fent servir aliments que, d'una altra manera, podrien acabar malbaratats.

Compreu peix i marisc sostenible, obtingut de forma respectuosa amb la vida als oceans.

Cultiveu el vostre propi hort urbà.

Escolliu aliments de temporada, ecològics o de comerç just.

Col·laboreu amb els bancs d'aliments del vostre municipi o territori.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Nacions Unides - El repte de la fam zero

Diputació de Barcelona - Seguretat alimentària

Diputació de Barcelona - Xarxa Productes de la Terra

Diputació de Barcelona - Horts urbans

Diputació de Barcelona - Recursos didàctics per a l'alimentació saludable

Generalitat de Catalunya (Agència Catalana de Seguretat Alimentària) - Lluita contra el malbaratament d'aliments

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - Hambre cero: por qué es importante

Diputació de Barcelona - Decàleg de l'alimentació saludable

Diputació de Barcelona - Cuina sense pares (receptes fàcils i saludables)

Ajuntament de Barcelona - Guia per evitar el malbaratament alimentari

Entitat: Espigoladors

Entitat: Banc dels Aliments

3 SALUT I BENESTAR

GARANTIR UNA VIDA SANA I PROMOURE EL BENESTAR PER A TOTHOM EN TOTES LES EDATS

Es tracta de protegir la vida humana i aconseguir una qualitat de vida millor per a tothom.

Aquest ODS ens commina a prevenir i combatre les malalties transmissibles, noves i emergents, i totes les que, sense ser transmissibles, causen la major part de la mortalitat prematura, des del càncer fins a les afeccions coronàries. Cal enfortir, també, les mesures per al control del tabac, així com intensificar la prevenció i el tractament de l'abús de substàncies addictives. Així mateix, ens demana treballar per disminuir substancialment les morts i malalties causades per productes químics i per la pol·lució de l'aire, l'aigua i el sòl, així com els accidents de trànsit.

La importància de l'ODS 3 per als governs locals

Hi ha prou evidència científica de l'estreta relació entre la salut i l'entorn on les persones vivim i treballem. Aquesta relació, coneguda des de fa molts anys i reconeguda internacionalment, és complexa, amb impactes directes i d'altres de molt menys obvis. Per exemple, molts entorns urbans fomenten estils de vida sedentaris i contribueixen als problemes de salut més importants actualment, com l'obesitat i les malalties cardiovasculars. Aquests mateixos entorns promouen la dependència dels vehicles, amb un clar impacte ambiental, com la contaminació atmosfèrica i l'increment del soroll ambiental, dos importants factors de risc per a la salut. L'impacte també pot ser menys obvi, com la influència del transport urbà sobre l'aïllament i la cohesió social.

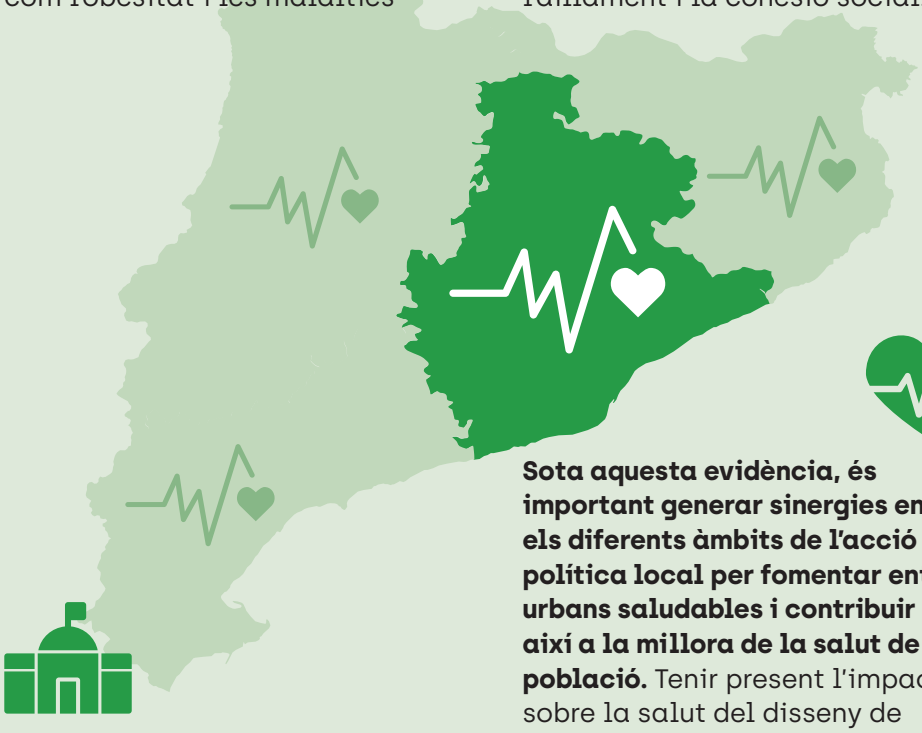

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS creant entorns urbans saludables, restringint el trànsit per millorar la qualitat de l'aire o promovent pràctiques saludables com l'activitat física i l'alimentació equilibrada.

Sota aquesta evidència, és important generar sinergies entre els diferents àmbits de l'acció política local per fomentar entorns urbans saludables i contribuir així a la millora de la salut de la població. Tenir present l'impacte sobre la salut del disseny de qualsevol element de les nostres ciutats i pobles (pla urbanístic, jardí, plaça, xarxa de transport, barri, equipament, etc.) és el més clar exemple de l'estratègia Salut a totes les polítiques, ja que es requereix el treball conjunt entre diferents professionals.

850

500*

*LA PARADOXA DE LA FAM I L'OBESITAT: EN EL MÓN, 850 MILIONS DE PERSONES PASSEN GANA MENTRE QUE 500 MILIONS PATEIXEN D'OBESITAT.

LES MALALTIES NO TRANSMISSIBLES (MNT), QUE INCLOUEN MALALTIES CARDÍAQUES, ACCIDENTS CEREBROVASCULARS, CÀNCER, DIABETIS I MALALTIES PULMONARS CRÒNIQUES, SÓN RESPONSABLES DE GAIREBÉ EL 70 % DE LES MORTS DE TOT EL MÓN.

L'ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT RECOMANA QUE TOTHOM TINGUI UN ESPAI VERD D'ALMENYS 0,5 HECTÀREES A 300 METRES DE CASA SEVA

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Garantir l'equitat en l'atenció sanitària, incidint en la perspectiva de gènere i en els col·lectius més fràgils i en l'atenció de qualitat.

Fomentar la corresponsabilitat de la ciutadania en la cura de la salut.

Reforçar la salut pública establint fórmules de coordinació i col·laboració interinstitucional.

Implantar plans i actuacions que afavoreixin la creació d'entorns urbans saludables.

Impulsar campanyes per prevenir les conductes de risc i les addiccions, especialment entre la població d'adolescents i joves.

Promoure la salut en l'entorn comunitari fomentant l'activitat física i l'alimentació saludable.

Impulsar campanyes de prevenció de les malalties transmissibles.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Aprofiteu la vostra vida diària per ser actius: camineu, pugeu escales o aneu amb bicicleta.

Fomenteu les relacions positives amb familiars, companys, amics i amigues, etc.

Mengeu d'una manera variada (tant pel que fa als aliments com als mètodes de preparació) i en la quantitat necessària.

Dormiu entre set i nou hores en un ambient confortable i fosc.

Gaudiu d'un temps d'oci saludable i variat.

Mantingueu uns bons hàbits higiènics: rentar-se les mans, dutxar-se, rentar-se les dents després de cada àpat, etc.

Apreneu a conèixer, acceptar i estimar el vostre cos, i també a reconèixer els propis afectes i ser capaços d'expressar-los.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Generalitat de Catalunya - Canal Salut

Diputació de Barcelona - Recursos d'educació en salut

Diputació de Barcelona - Entorn urbà i salut

ISGlobal (Institut de Salut Global de Barcelona) - 5 claus per ciutats més saludables

Recursos per a la ciutadania

Generalitat de Catalunya - Consells de salut per a tot l'any

Generalitat de Catalunya - Canal Salut: Vida saludable

Diputació de Barcelona - Decàleg per a un estil de vida saludable

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

GARANTIR UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA, EQUITATIVA I DE QUALITAT I PROMOURE OPORTUNITATS D'APRENENTATGE DURANT TOTA LA VIDA PER A TOTHOM

Es tracta de proporcionar a tothom accés a l'educació, la formació i el ple desenvolupament del seu potencial.

Aquest ODS demana garantir l'accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infància i a un ensenyament preescolar de qualitat. També s'ha de potenciar que tothom acabi l'ensenyament primari i secundari, que haurà de ser gratuït, equitatiu i de qualitat, i accedir a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, incloent-hi l'ensenyament universitari.

Així mateix, cal que tot l'alumnat adquireixi els coneixements necessaris per promoure el desenvolupament sostenible: drets humans, igualtat de gènere, promoció d'una cultura de pau i no-violència, adopció d'estils de vida saludables, etc.

La importància de l'ODS 4 per als governs locals

Els governs locals col·laboren amb altres agents educatius i administracions proporcionant recursos a la millora de l'educació. No en va la majoria de corporacions municipals s'ocupen de les escoles bressol, les escoles d'adults, les d'educació especial o les d'educació artística. Aquests governs es troben en una situació òptima per identificar i superar les dificultats per assolir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tothom, afavorint la lluita contra les desigualtats creixents de la societat mitjançant una major equitat i justícia social.

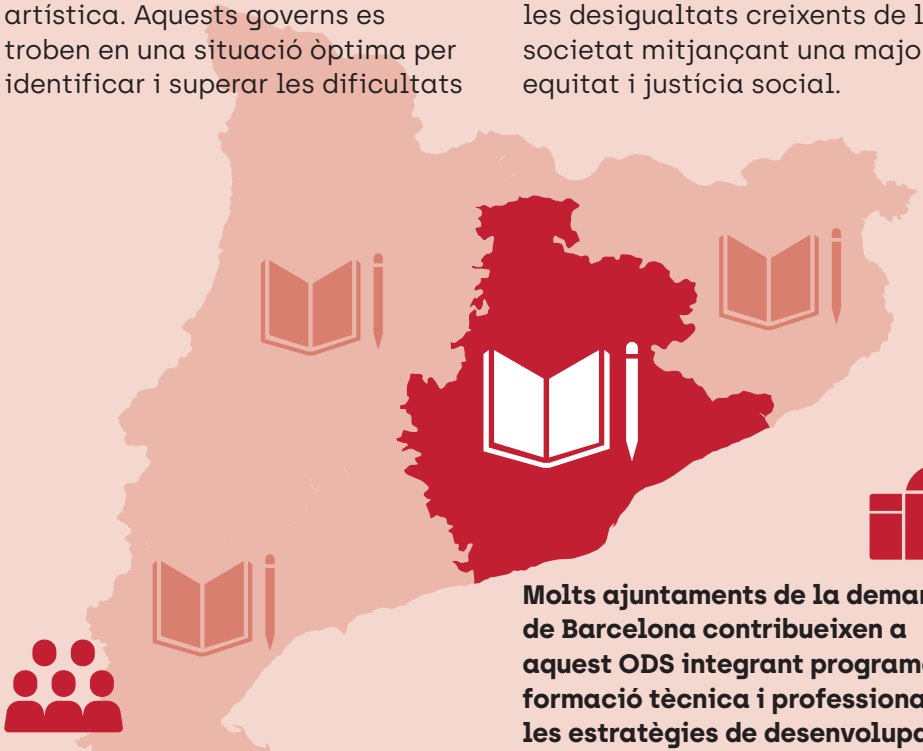

L'èxit dels processos educatius requereix la participació de tots els agents de la comunitat educativa de cada territori, de la qual formen part totes les persones i institucions que intervenen en el procés educatiu. Per tant, l'educació ha de ser concebuda des de la corresponsabilitat i, des d'aquest punt de vista, els governs locals tenen un important paper.

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS integrant programes de formació tècnica i professional en les estratègies de desenvolupament local, organitzant activitats de sensibilització sobre l'Agenda 2030 i els ODS a les escoles o promovent programes d'educació ambiental.

781 MILIONS D'ADULTS I 103 MILIONS DE JOVES D'ARREU DEL MÓN NO TENEN UN NIVELL MÍNIM D'ALFABETITZACIÓ, I MÉS DEL 60 % SÓN DONES.

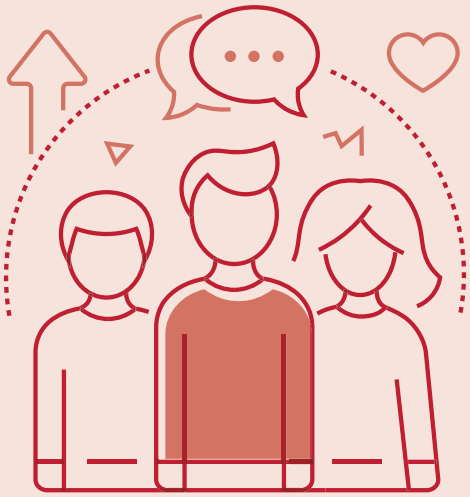

LA CONSECUCIÓ D'UNA
EDUCACIÓ DE QUALITAT
ÉS LA BASE PER MILLORAR
LA VIDA DE LES PERSONES
I EL DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Impulsar programes d'educació per a la sostenibilitat en l'educació no formal (àmbit socioeducatiu, ocupacional, cultural i de lleure) i informal (mitjans de comunicació, acció comunitària, etc.).

Impulsar activitats informatives, formatives i d'orientació-acompanyament adreçades a les famílies, amb l'objectiu de prevenir el fracàs escolar i enfortir la participació educativa de les famílies als seus municipis.

Impulsar programes i iniciatives per afavorir la inclusió com a instrument per al foment de l'equitat.

Establir dispositius d'informació i acompanyament que permetin donar resposta a les necessitats, especialment, d'aquelles persones i famílies de menys nivell socioeconòmic.

Potenciar els programes de formació al llarg de la vida, més enllà del concepte tradicional de reciclatge en l'esfera professional, mitjançant les escoles d'adults i altres iniciatives formatives.

Promoure el Consell d'Infants del vostre municipi, a través de les escoles, per tal de tenir en compte la mirada dels més petits i donar-los l'oportunitat de conèixer, valorar, opinar, denunciar, reivindicar, proposar, dissenyar... en tots aquells temes relacionats amb el municipi i amb els infants.

Adoptar mesures orientades a garantir models d'aportacions familiars més progressius per a les escoles bressol (tarifació social).

Potenciar la coeducació, per tal d'anar esborrant la transmissió dels gèneres tradicionals i substituir-los per una cultura diversa que obri a tothom totes les possibilitats de fer i ser.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Impliqueu-vos en la comunitat educativa del vostre municipi, participant en el Consell Escolar Municipal, l'AMPA o AFA del vostre centre escolar, etc.

Informeu-vos i participeu de l'oferta formativa que hi ha al vostre municipi o territori.

Participeu en projectes de voluntariat educatiu i sigueu corresponsables de l'èxit escolar per a tothom.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

UNESCO - Liderar el ODS 4

UNESCOCAT - Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible

UNESCOCAT: Declaració d'Incheon i Marc d'acció per a la implementació de l'ODS 4

Diputació de Barcelona - Guies de política educativa local

Diputació de Barcelona - Educació 360

Xarxa de projectes de participació infantil

Vídeo: Transformar l'educació per transformar el món

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Educación de calidad: por qué es importante*

Diputació de Barcelona - Famílies i escoles: el programa d'educació de televisions i ràdios locals

5 IGUALTAT DE GÈNERE

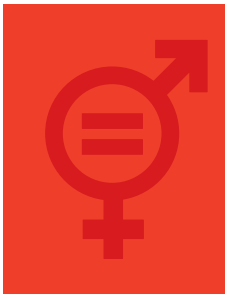

ACONSEGUIR LA IGUALTAT DE GÈNERE I EMPODERAR TOTES LES DONES I NENES

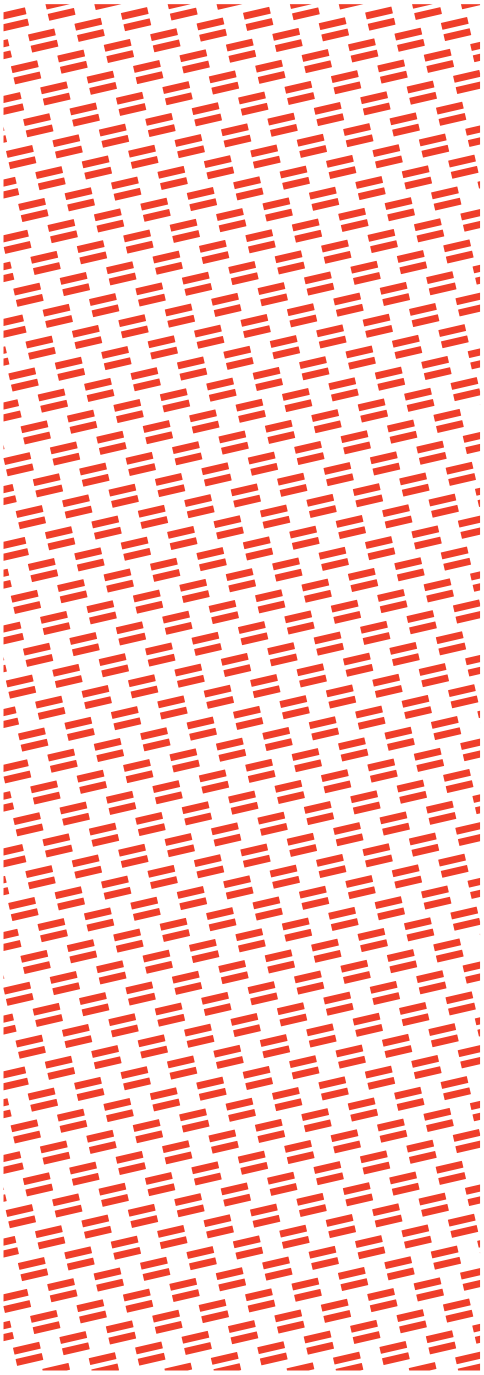

Es tracta d'erradicar la violència i la discriminació contra les dones, així com d'assegurar que tenen les mateixes oportunitats que els homes en tots els àmbits de la vida. Això vol dir acabar amb totes les formes de violència contra les dones, inclosa l'explotació sexual.

Aquest ODS també ens impulsa a treballar per a la igualtat de dones i homes en l'àmbit laboral i a combatre la discriminació salarial, així com promoure la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

Cal treballar pel reconeixement i el repartiment de les cures i del treball a l'esfera familiar. Finalment, també s'ha de vetllar per la participació plena i efectiva de les dones, i per la igualtat d'oportunitats en el lideratge de la vida pública.

La importància de l'ODS 5 per als governs locals

Els governs locals es troben en primera línia per identificar i abordar les pràctiques discriminatòries envers les dones, així com també la violència masclista.

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS desenvolupant plans d'igualtat locals, sensibilitzant contra la violència masclista o incorporant clàusules de gènere en els plecs de licitació.

Cal pensar els pobles i ciutats amb perspectiva de gènere: integrar la mirada de gènere en totes les polítiques urbanístiques i aconseguir uns entorns urbans més justos, igualitaris, segurs i sense barreres.

L'increment de dones en els càrrecs locals és prioritari, com a objectiu per dret propi i perquè la política local acostuma a ser el primer esglaó per accedir a càrrecs electes regionals i nacionals. Les dones que fan política local trenquen els estereotips de gènere i inspiren les joves.

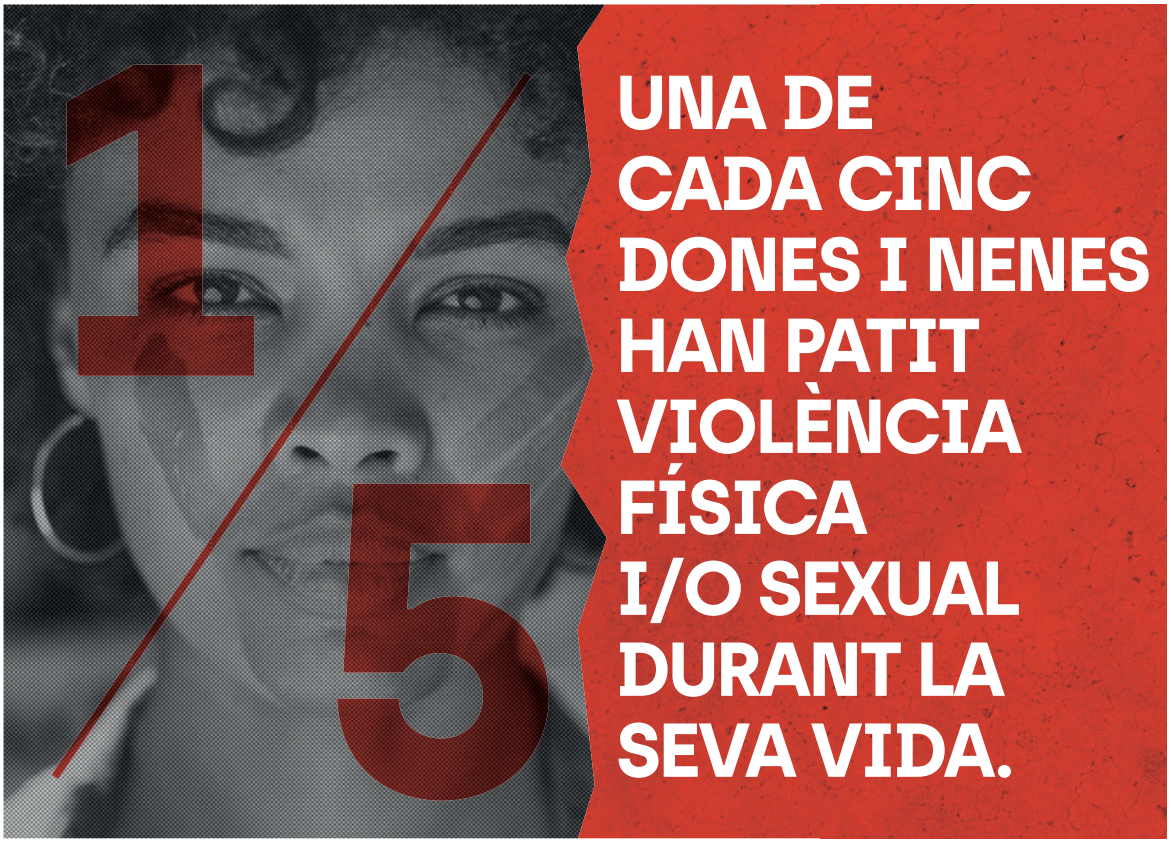
1/5
UNA DE CADA CINC DONES I NENES HAN PATIT VIOLÈNCIA FÍSICA I/O SEXUAL DURANT LA SEVA VIDA.

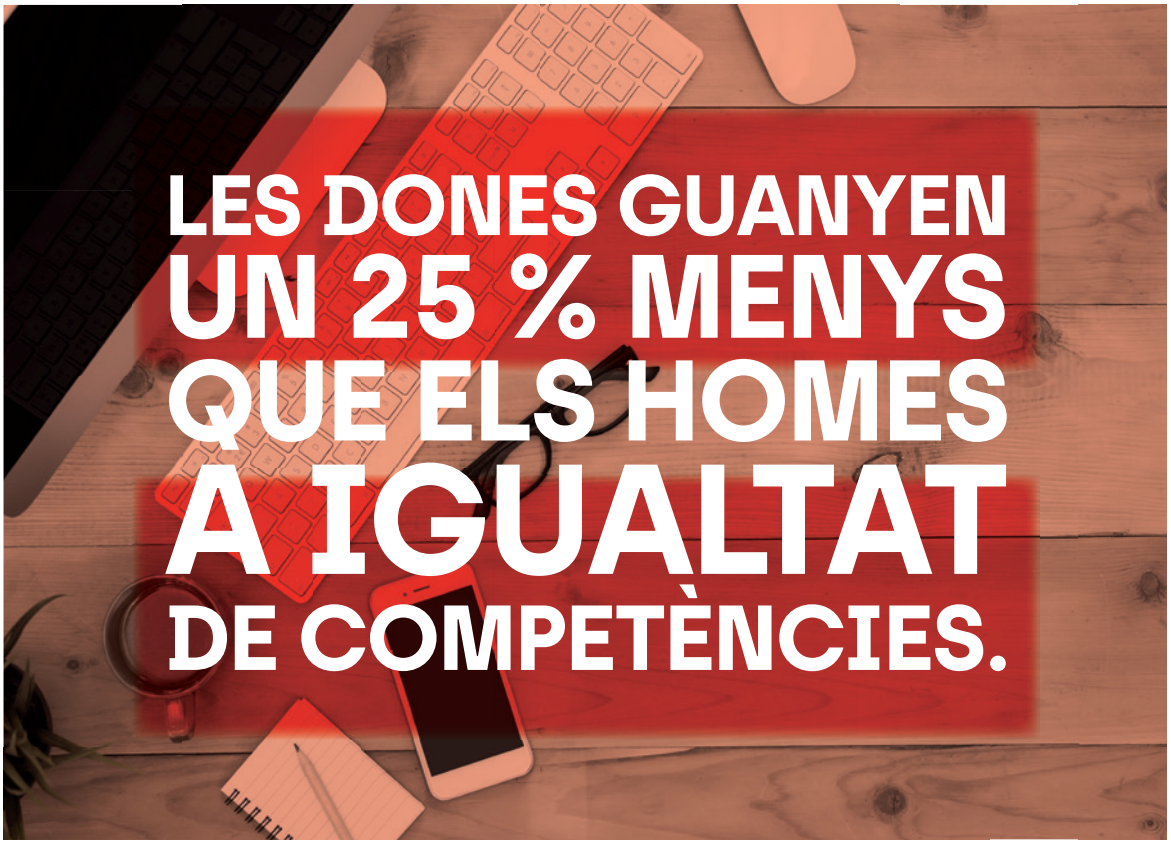
LES DONES GUANYEN UN 25 % MENYS QUE ELS HOMES A IGUALTAT DE COMPETÈNCIES.

MALGRAT QUE LA PRESÈNCIA PÚBLICA DE LES DONES ÉS CREIXENT, SE SEGUEIXEN FENT CÀRREC 2,6 VEGADES MÉS QUE ELS HOMES DE LES TASQUES DE CURA I DEL TREBALL DOMÈSTIC NO REMUNERAT

A CASA NOSTRA EL NOMBRE DE DONES SEGUEIX ESSENT MENOR A MESURA QUE S'ASCENDEIX EN LA CARRERA CIENTÍFICA.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Fomentar una acció educativa (coeducació) fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu sexe, i potenciar així la igualtat real d'oportunitats.

Fomentar la participació de les dones en l'esfera pública, afavorint la seva cooperació amb les actuacions municipals des de diversos àmbits.

Potenciar i dotar de recursos els centres d'informació i atenció a les dones.

Fomentar i donar suport a l'associacionisme com a vehicle per promoure les polítiques de gènere.

Incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i actuacions municipals que es duguin a terme.

Integrar la visió de gènere en tots els estadis del procés de contractació pública amb la finalitat d'utilitzar la contractació per promoure la igualtat de les dones i els homes.

Treballar les polítiques d'igualtat d'oportunitats no només des d'un enfocament assistencial, sinó bàsicament impulsant iniciatives per prevenir les relacions de sexisme, violència i discriminació vers les dones.

Promoure mesures específiques de gènere per a la igualtat d'oportunitats des de totes les àrees de l'ajuntament (no només des de les regidories de la Dona), que han de respondre a una línia d'actuació comuna i coherent.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Lluiteu contra els prejudicis i els estereotips de gènere: fomenten unes relacions no igualitàries i subordinen el paper de les dones en totes les esferes.

Col·laboreu amb les associacions de dones del vostre municipi o territori i doneu-los suport.

Denuncieu qualsevol tipus de violència, sigui física o verbal. Mantenir en secret la violència protegeix l'agressor i dificulta la protecció de la víctima i dels seus fills i filles.

Sigueu conscients que sou el primer model per als vostres fills. Per tant, heu d'evitar que les vostres actuacions o actituds transmetin estereotips o prejudicis de gènere.

Procureu utilitzar un llenguatge no sexista i que no sigui discriminatori, tant en el tracte amb els vostres fills com amb les altres persones.

Repartiu les diferents tasques de la llar entre tots els membres de la família sense tenir en compte els estereotips socials de gènere, i valoreu-les totes de la mateixa manera.

Promoveu que els vostres fills i filles expressin les seves emocions i els seus sentiments, independentment que siguin nen o nena.

Sigueu crítics i reflexioneu sobre els valors que transmet l'entorn (publicitat, televisió, xarxes socials, etc.), perquè sovint reprodueixen estereotips sexistes.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

ONU Dones - ODS 5

Institut Català de les Dones - Observatori de la Igualtat de Gènere

Generalitat de Catalunya - Guia per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els contractes públics

Diputació de Barcelona - Oficina de les Dones i LGTBI

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Igualdad de género: por qué es importante*

Vídeo: ODS 5 - Igualdad de género

6 AIGUA I SANEJAMENT

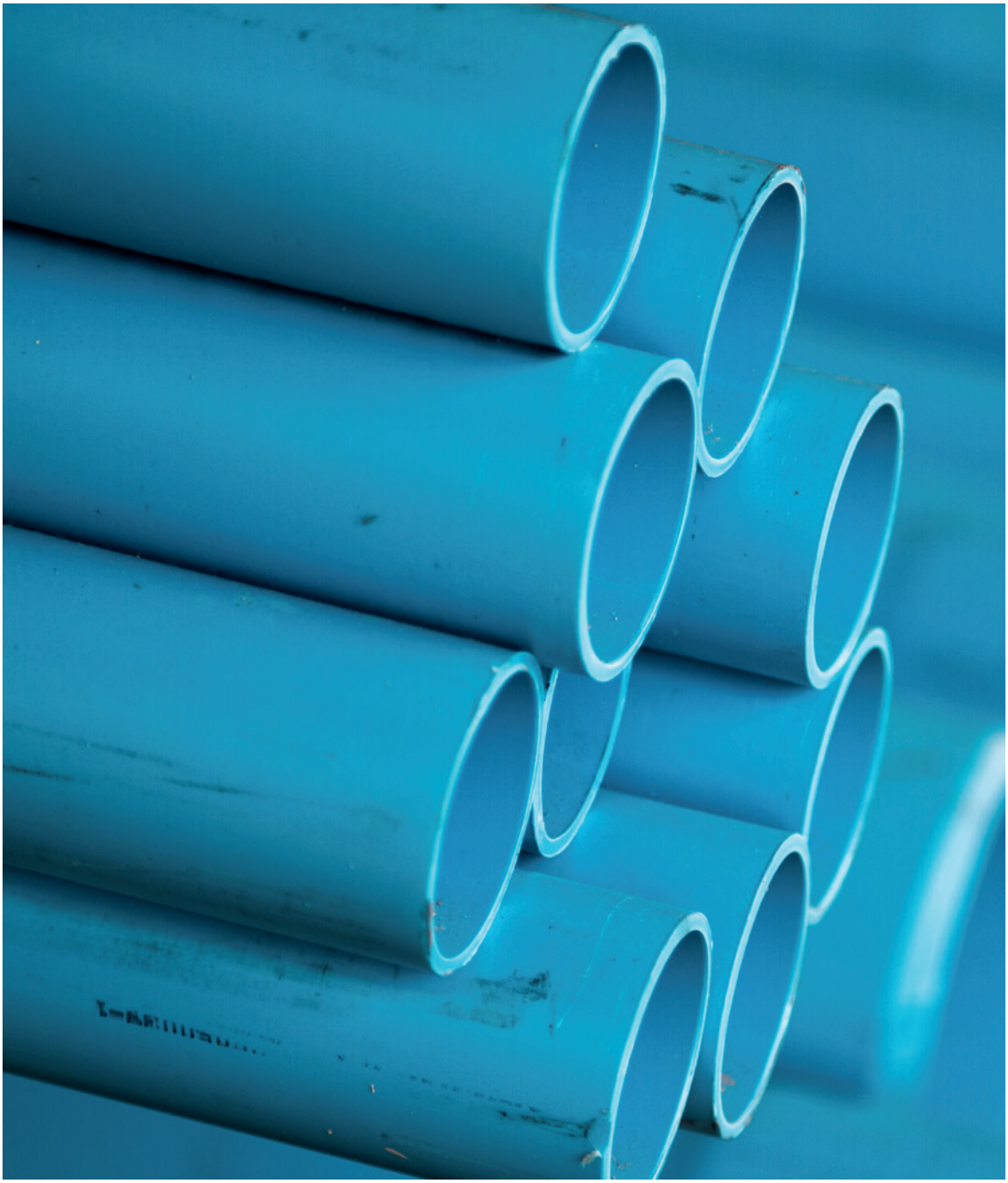

GARANTIR LA DISPONIBILITAT I UNA GESTIÓ SOSTENIBLE DE L'AIGUA I DE LES CONDICIONS DE SANEJAMENT PER A TOTES LES PERSONES

Es tracta de garantir que tothom tingui accés a aigua potable i a instal·lacions sanitàries.

Aquest ODS demana l'accés a l'aigua potable, com també el sanejament i la gestió d'ecosistemes d'aigua dolça, essencials per a la salut humana, la sostenibilitat ambiental i la prosperitat econòmica. Promou l'accés universal, equitatiu i a un preu assequible a l'aigua potable i als serveis de sanejament i higiene adequats. D'altra banda, es tracta de millorar la qualitat de l'aigua i augmentar-ne substancialment el reciclatge i la reutilització en condicions de seguretat, així com d'utilitzar de manera eficient els recursos hídrics.

La importància de l'ODS 6 per als governs locals

L'abastiment d'aigua potable i de sanejament acostuma a ser responsabilitat dels ens locals, i depèn de l'eficàcia de la governança i de la gestió municipal que se'n faci.

De vegades la gestió integrada dels recursos hídrics requereix la cooperació entre municipis i regions frontereres. Així mateix, els ens locals es troben en una situació immillorable per fomentar una gestió participativa de l'aigua i del sanejament.

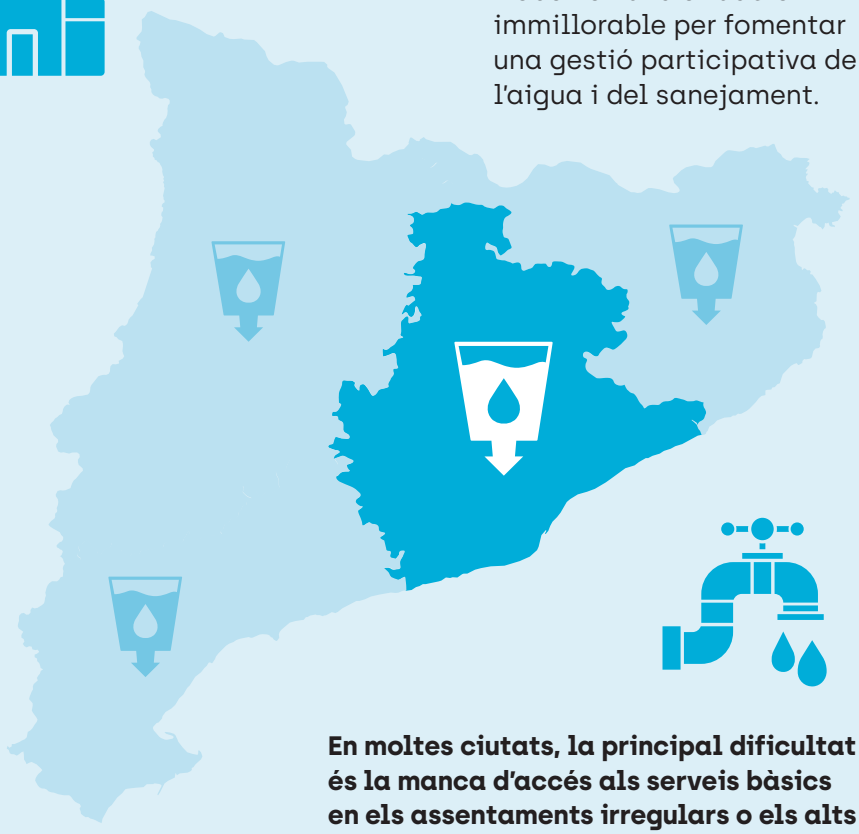

En moltes ciutats, la principal dificultat és la manca d'accés als serveis bàsics en els assentaments irregulars o els alts preus de l'aigua i la manca de control de proveïdors privats. Els governs locals tenen un paper essencial per garantir la qualitat de l'aigua, adoptant mesures de protecció ambiental i gestionant de manera sostenible els residus.

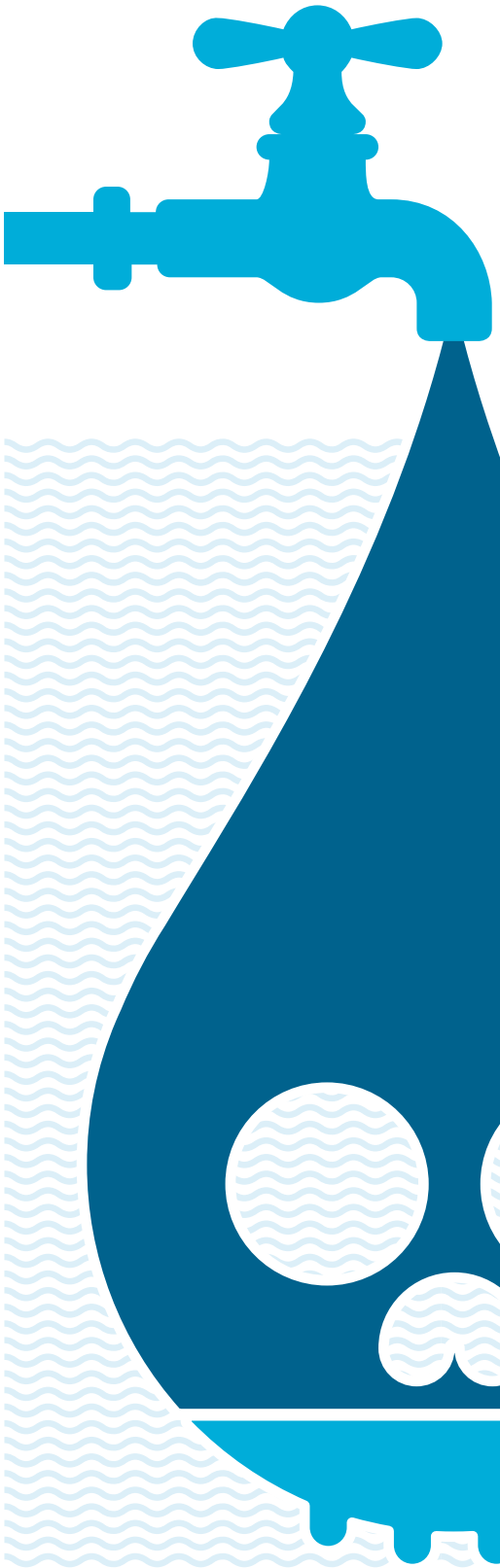

MÉS DEL
80 %
DE LES AIGÜES RESIDUALS RESULTANTS DE LES ACTIVITATS HUMANES S'ABOQUEN ALS RIUS O AL MAR SENSE L'ELIMINACIÓ DE LA CONTAMINACIÓ.

2.100

MILIONS

DE PERSONES NO TENEN ACCÉS A SERVEIS BÀSICS DE SANEJAMENT, COM BANYS O LATRINES.

L'AIGUA CONTAMINADA EMMALALTEIX MIL MILIONS DE PERSONES A L'ANY.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Oferir formació interna en consum sostenible d'aigua.

Implantar sistemes de gestió sostenible de l'aigua (reducció del consum).

Treballar per una gestió pública i participativa de l'aigua.

Recuperar els entorns fluvials.

Integrar els Principis Rectors sobre Drets Humans.

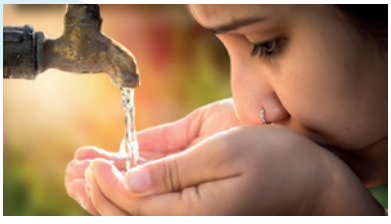

Formar els proveïdors i incloure clàusules relacionades en els plecs de contractació pública.

Dur a terme campanyes o activitats de sensibilització ciutadana (Dia Mundial de l'Aigua, etc.).

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Netegeu la casa amb productes suaus per al medi ambient.

Reutilitzeu l'aigua de rentar verdures per regar, l'aigua d'espera de l'escalfador per fregar el terra...

Utilitzeu l'aigua de la pluja per regar les plantes.

Escombreu abans de fregar el terra; evitareu que la pols de casa, molt carregada de metalls pesants, acabi a les aigües.

Optimitzeu l'ús de la rentadora: carregueu-la totalment abans d'engegar-la.

Aprofiteu les mesures estalviadores que tingueu a casa, com el WC amb doble botó.

Instal·leu airejadors de cabal a les aixetes.

No llenceu pintures, olis o restes de productes químics per l'aigüera o el WC.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Nacions Unides - Dia Mundial de l'Aigua

UNESCO - Garantizar el suministro de agua

Agència Catalana de l'Aigua

Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat - ODS 6

Diputació de Barcelona - Aigües de consum humà

Diputació de Barcelona - Programa «Va d'aigua»

Vídeo molt bàsic per explicar d'on ve l'aigua de l'aixeta i el paper dels governs locals

Recursos per a la ciutadania

Diputació de Barcelona - Guia per a l'estalvi d'aigua domèstica

Diputació de Barcelona - Com pots estalviar aigua a la llar

I per saber el que consumiu... feu servir la calculadora de l'estalvi d'aigua

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

GARANTIR L'ACCÉS A UNA ENERGIA ASSEQUIBLE, SEGURA, SOSTENIBLE I MODERNA PER A TOTES LES PERSONES

Es tracta de garantir que totes les persones tinguin accés als serveis energètics i d'incrementar el flux d'energia verda.

Aquest objectiu aborda aspectes relacionats amb garantir l'accés universal a serveis d'energia nets, assequibles, fiables i moderns. D'altra banda, i considerant l'actual context de canvi climàtic, aquests aspectes han de sumar-se, necessàriament, a l'augment de la proporció d'energies renovables, l'eficiència energètica, la investigació i la promoció de la inversió en infraestructures energètiques i tecnologies netes.

La importància de l'ODS 7 per als governs locals

Els ens locals són les administracions que millor poden detectar les situacions de pobresa energètica. A més, poden contribuir a l'eficiència energètica introduint criteris de sostenibilitat en les seves pràctiques d'abastament i invertint en edificis ecoeficients i en fonts d'energia sostenibles per als equipaments públics (oficines administratives, escoles, etc.). Es tracta d'iniciatives que, a més, permetran reduir la partida energètica.

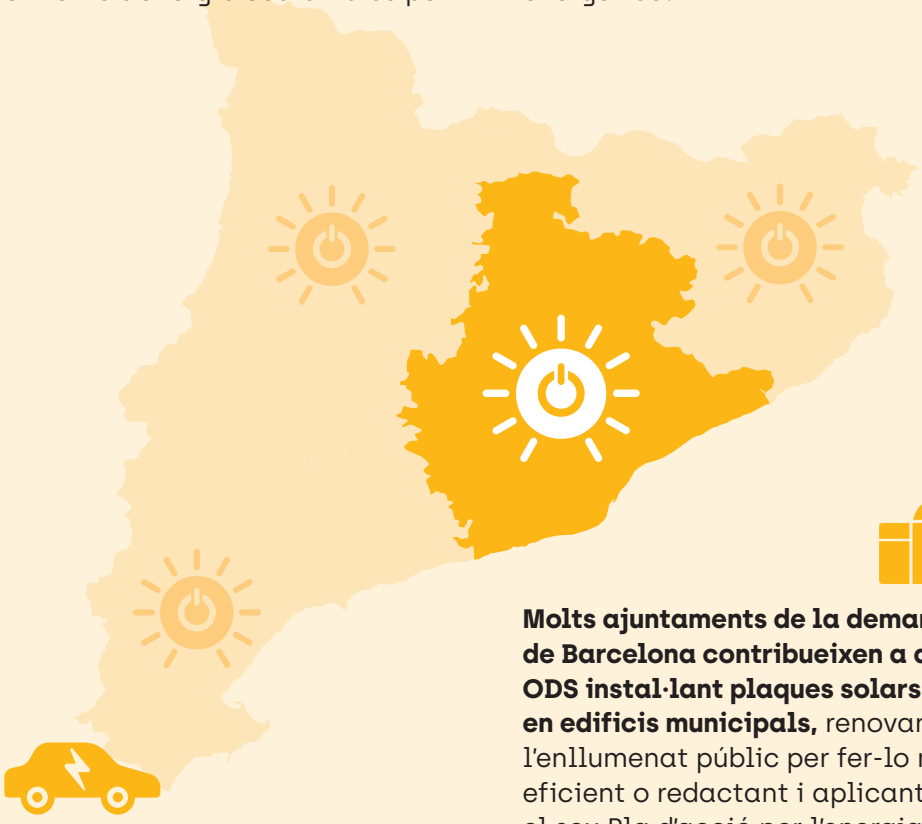

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS instal·lant plaques solars en edificis municipals, renovant l'enllumenat públic per fer-lo més eficient o redactant i aplicant el seu Pla d'acció per l'energia sostenible i el clima (PAESC).

A les ciutats, caldrà millorar significativament l'eficiència energètica i reduir les emissions de carboni introduint criteris de sostenibilitat en el transport local i la planificació urbanística, a més de les noves tecnologies *smart*.

LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA ÉS UN CAMÍ CAP A LA TRANSFORMACIÓ DEL SECTOR ENERGÈTIC AMB LA NECESSITAT DE REDUIR LES EMISSIONS DE CO_2 RELACIONADES AMB L'ENERGIA PER LIMITAR EL CANVI CLIMÀTIC.

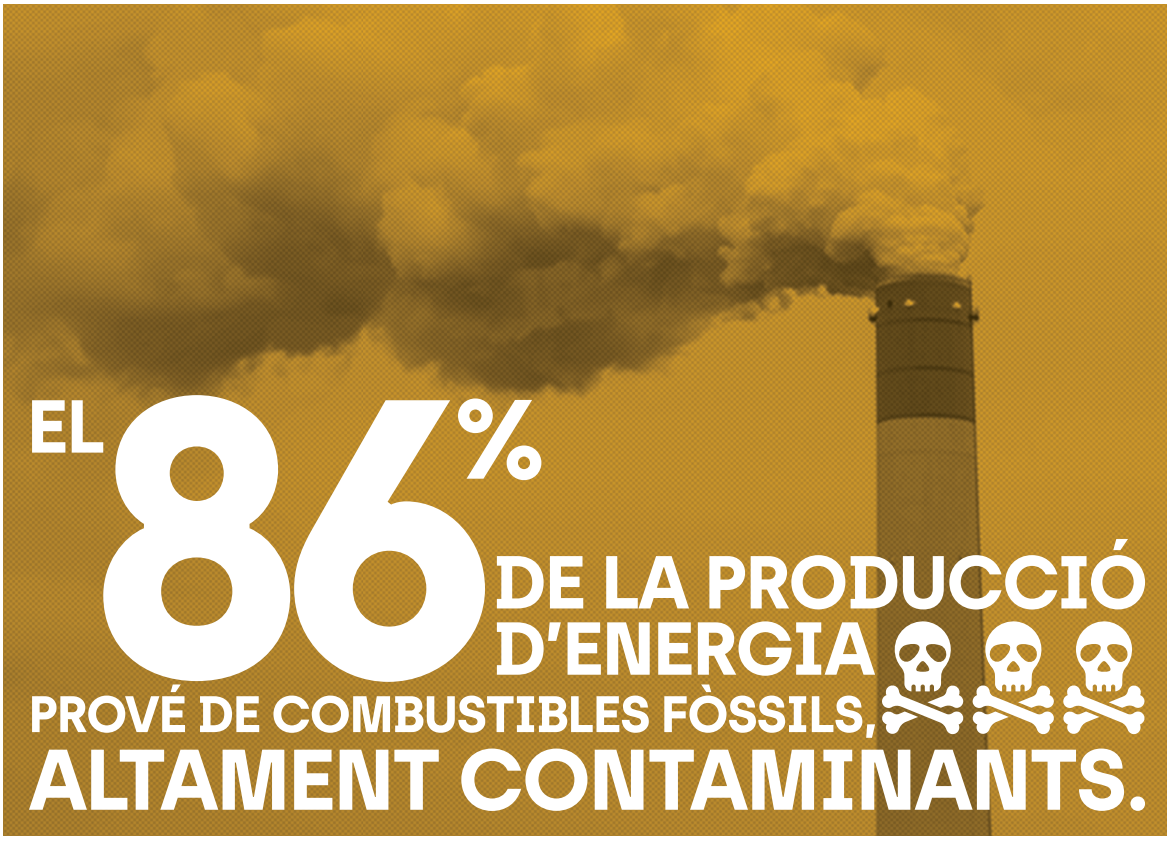

3.000.000

DE PERSONES DEPENEN DE LA BIOMASSA TRADICIONAL, COM LA FUSTA I ELS RESIDUS DE PLANTES O ANIMALS, PER CUINAR I PER A LA CALEFACCIÓ.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Impulsar actuacions per millorar el rendiment energètic de l'enllumenat públic.

Implantar instal·lacions solars fotovoltaiques amb règim d'autoconsum com una mesura d'estalvi i eficiència energètica als equipaments municipals.

Fomentar la reducció dels desplaçaments amb vehicles privats i de combustibles fòssils i promoure els desplaçaments amb transports menys contaminants.

Millorar l'eficiència energètica dels edificis municipals, clau per evitar el malbaratament energètic.

Dur a terme accions de sensibilització cap a la ciutadania envers l'existència de la pobresa energètica en el seu entorn més immediat.

Implantar o substituir les calderes o xarxes de calor amb biomassa.

Realitzar actuacions d'educació ambiental a les escoles del municipi.

Incentivar la instal·lació de sistemes per a l'autoproducció i l'autoconsum d'electricitat d'origen renovable a les llars del municipi a través de bonificacions a l'IBI, per exemple.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Aïlleu les finestres i les portes per augmentar l'eficiència energètica.

Ajusteu el termòstat: més baix a l'hivern i més alt a l'estiu.

Substituïu els electrodomèstics vells per models que aportin un consum energètic més eficient i canvieu les bombetes de casa.

Si us és possible, instal·leu panells solars a casa vostra. D'aquesta manera, també reduireu la factura d'electricitat.

Si utilitzeu rentavaixella, no esbandiu els plats abans de ficar-los a la màquina.

Desplaceu-vos a la feina amb bicicleta, caminant o en transport públic. Reserveu els desplaçaments en cotxe per quan hi hagi un grup gran de persones.

Contracteu els subministraments de la llar a empreses d'energia verda.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Generalitat de Catalunya - Pacte Nacional per a la Transició Energètica de Catalunya

Generalitat de Catalunya - Institut Català d'Energia

Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses pel Clima i l'Energia

Diputació de Barcelona - Transició energètica

Recursos per a la ciutadania

Diputació de Barcelona – Exposició virtual «Treballem per una energia sostenible»

Diputació de Barcelona – Exposició virtual «Actuem amb energia»

8 TREBALL DIGNE I CREIXEMENT ECONÒMIC

PROMOURE EL CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTINGUT, INCLUSIU I SOSTENIBLE, L'OCUPACIÓ PLENA I PRODUCTIVA, I EL TREBALL DIGNE PER A TOTHOM

Es tracta de crear llocs de treball dignes i oportunitats econòmiques per a tothom.

Aquest objectiu ens commina a promoure les activitats productives, el turisme sostenible, l'ocupació digna, la creativitat i la innovació, l'emprenedoria i les microempreses i pimes. Demana d'incrementar la productivitat mitjançant la diversificació, la modernització tecnològica i la innovació. Però també requereix avançar cap a una economia més desmaterialitzada i circular, i assumir determinats compromisos socials, amb l'ocupació de qualitat, amb la seguretat en la feina i amb la inserció laboral, pensant sobretot en les persones joves.

L'ús del recursos, tant en la producció com en el consum, haurà de ser cada cop més eficient, i caldrà procurar desvincular el creixement econòmic de la degradació del medi ambient.

La importància de l'ODS 8 per als governs locals

Els governs locals poden generar creixement i ocupació des de la base mitjançant estratègies de desenvolupament econòmic que posin en valor i aprofitin les oportunitats i els recursos exclusius del municipi, garantint sempre els drets i la protecció de les persones a través d'entorns de treball segurs, de la preservació dels ecosistemes naturals i de l'equilibri territorial.

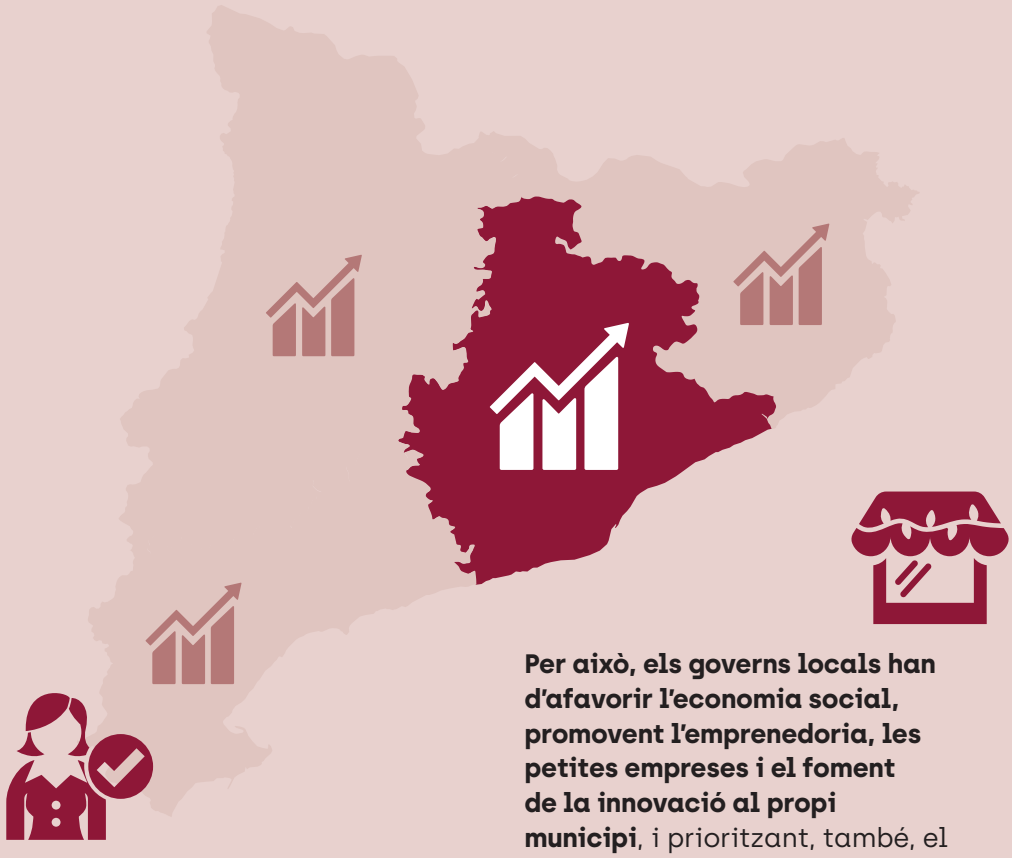

En aquesta aposta pel desenvolupament local, els ens locals han de promoure i ser exemplars a l'hora d'afavorir feines estables, unes condicions de treball dignes, l'equitat laboral i salarial de gènere, la integració dels joves i la formació permanent.

Per això, els governs locals han d'afavorir l'economia social, promovent l'emprenedoria, les petites empreses i el foment de la innovació al propi municipi, i prioritzant, també, el desenvolupament de processos industrials i tecnològics d'economia circular orientats a la resiliència del territori. També cal analitzar els beneficis i els costos del turisme i garantir que l'activitat en aquest sector sigui sostenible per al territori.

ES NECESSITEN 470 MILIONS DE LLOCS DE TREBALL A ESCALA MUNDIAL PER A LES PERSONES QUE S'INCORPORARAN AL MERCAT LABORAL ENTRE 2016 I 2030.

LA BRETXA SALARIAL DE GÈNERE EN TOT EL MÓN SE SITUA EN EL 23 % I, SI NO ES PRENEN MESURES, ES NECESSITARAN 68 ANYS MÉS PER ACONSEGUIR LA IGUALTAT SALARIAL.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Impulsar un entorn que faciliti a les empreses portar a terme processos d'innovació mitjançant la promoció de la creativitat, les xarxes, l'esperit emprenedor i la col·laboració d'agents socials i econòmics.

Implementar una gestió turística més sostenible i potenciar el patrimoni natural i cultural del municipi.

Fomentar la creació d'ocupació que ofereixi oportunitats laborals a persones en situació d'atur, amb especial atenció a les que viuen en situació de vulnerabilitat social.

Implementar nous models i noves eines per progressar en les polítiques públiques per al desenvolupament local.

Integrar l'economia social i solidària a les estratègies i els instruments de gestió de les polítiques de promoció econòmica i ocupació.

Millorar la capacitació i qualificació professional de les persones en situació d'atur per afavorir una major ocupabilitat.

Promocionar l'economia circular aplicant-la dins de la pròpia administració, impulsant-la entre el teixit empresarial i fomentant-la entre el teixit social.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Vigileu la vostra salut en l'entorn laboral i reclameu les millores necessàries.

Interesseu-vos per les actuacions de la vostra empresa o organització en matèria d'economia circular i doneu-hi suport.

Feu activitats de turisme sostenible: una manera de viatjar pensant a cuidar el planeta i el territori que visitarem. El nostre viatge sempre tindrà un impacte, i podem fer que sigui positiu.

Doneu suport a les campanyes internacionals per erradicar l'esclavitud moderna, el treball forçat, el tràfic d'éssers humans i els matrimonis forçats.

PER SABER-NE MÉS

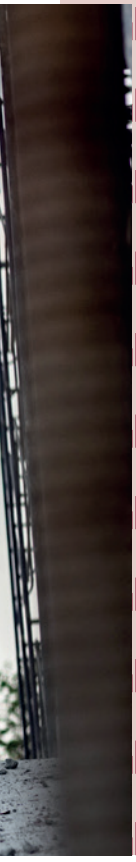

Recursos per a ens locals

CGLU - Aprendiendo sobre el ODS 8

Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat - Guia d'economia circular i verda

Diputació de Barcelona - Economies locals

Diputació de Barcelona - Turisme

Diputació de Barcelona - Guia d'economia social i solidària per a l'Administració local

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Trabajo decente y crecimiento económico: por qué es importante*

Entitats:
Ethical traveller

9 INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES

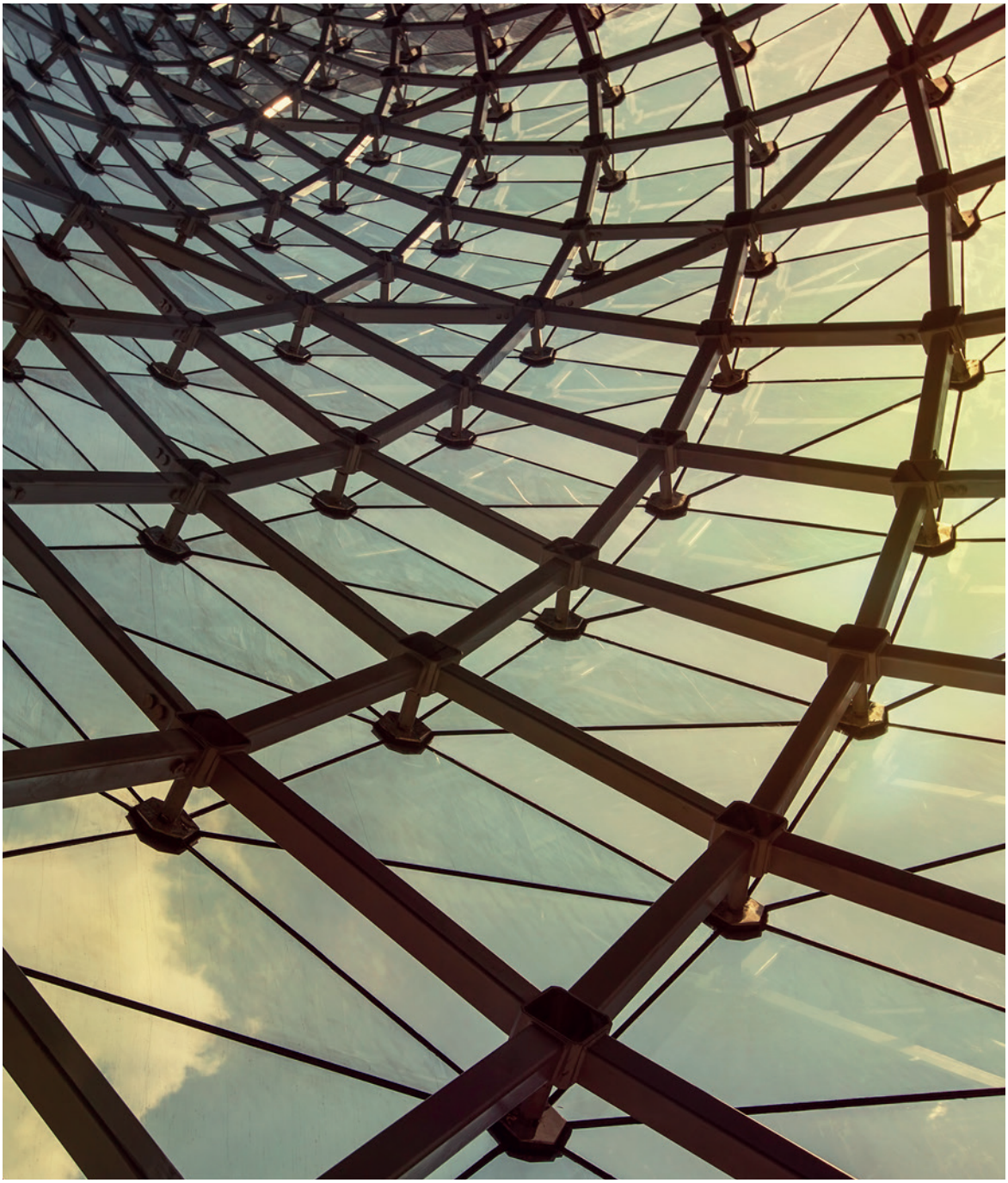

CONSTRUIR INFRAESTRUCTURES RESILIENTS, PROMOURE UNA INDUSTRIALITZACIÓ INCLUSIVA I SOSTENIBLE, I FOMENTAR LA INNOVACIÓ

Aquest ODS té per objecte desenvolupar infraestructures fiables, sostenibles, resilients i de qualitat. Demana que siguin sostenibles, que els seus beneficis econòmics i socials siguin clars i que el seu accés sigui assequible i equitatiu.

L'ODS 9 també es refereix a promoure una industrialització inclusiva i sostenible mitjançant tecnologies i processos nets, i que aquesta indústria contribueixi a augmentar substancialment l'ocupació i el PIB. D'altra banda, s'ha de promoure la innovació i reduir la bretxa digital si volem garantir la igualtat d'accés a la informació i el coneixement.

La importància de l'ODS 9 per als governs locals

Els governs regionals i metropolitans són els responsables de crear i mantenir diverses infraestructures. En les seves estratègies de desenvolupament econòmic, poden promoure els polígons d'activitat econòmica, la petita indústria i les *start-up*, tenint en compte els recursos locals, les necessitats i els mercats. Igualment, poden

identificar les mancances en l'accés a les TIC i prendre mesures per solucionar-les, per exemple subministrant aquests serveis en espais públics com les biblioteques.

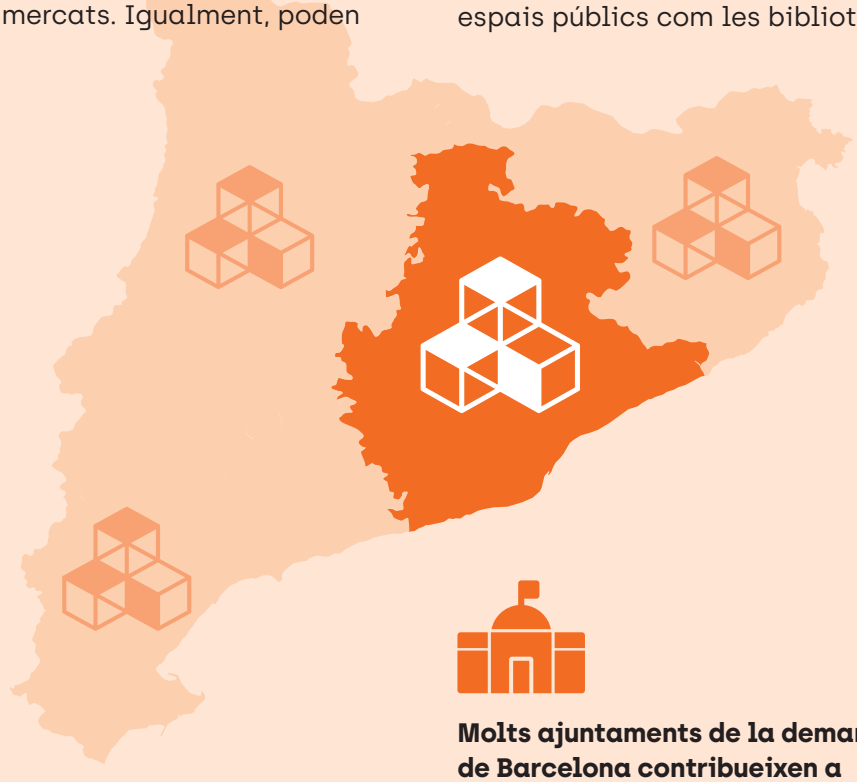

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS fomentant la transició energètica i l'economia circular en el teixit empresarial del seu territori o posant en marxa serveis de simbiosi industrial per a les empreses.

L'ECONOMIA CIRCULAR MANTÉ UNA ESTRETA RELACIÓ AMB L'ECONOMIA VERDA, QUE MILLORA EL BENESTAR HUMÀ I L'EQUITAT SOCIAL MENTRE REDUEIX SIGNIFICATIVAMENT ELS RISCOS AMBIENTALS.

EL 16 %

DE LA POBLACIÓ MUNDIAL

NO TÉ ACCÉS

A XARXES DE BANDA AMPLA MÒBIL.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Implantar accions de millora i dinamització dels polígons d'activitat econòmica a través de censos i sistemes d'informació, estudis estratègics i específics, millora de serveis operatius i estratègics, etc.

Planificar les infraestructures de telecomunicacions al municipi d'acord amb les necessitats i els interessos de connectivitat dels equipaments públics, polígons industrials i altres elements que facilitin la implantació de serveis de ciutat intel·ligent.

Dur a terme accions de suport a empreses industrials per millorar la seva competitivitat (a través de la innovació, la internacionalització, la digitalització, l'economia circular, etc.).

Implementar plans de resiliència de les infraestructures urbanes, que permetin afrontar i millorar l'eficiència de la seva resposta davant impactes d'origen natural, humà o tecnològic.

Impulsar projectes que permetin generar noves activitats econòmiques i consolidar i fer créixer les existents, així com actuacions per promoure un entorn favorable a l'activitat empresarial.

Potenciar projectes de simbiosi industrial que permetin que unes empreses aprofitin els subproductes d'altres empreses (del mateix sector o d'un de diferent).

Definir i implementar una estratègia per millorar l'accés als serveis de telecomunicacions al municipi.

Impulsar la transició energètica en els polígons industrials del territori i assolir models energètics eficients.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Regaleu els vostres dispositius antics o recicleu-los per tal de recuperar-ne alguns dels components.

Mantingueu-vos al corrent en les darreres tecnologies i en innovació.

Contribuïu a fer que les ciutats siguin saludables. Convertiu els terrats en zones verdes: milloren la qualitat de l'aire i l'aïllament fins a un 25 %, absorbeixen el soroll i promouen la integració social.

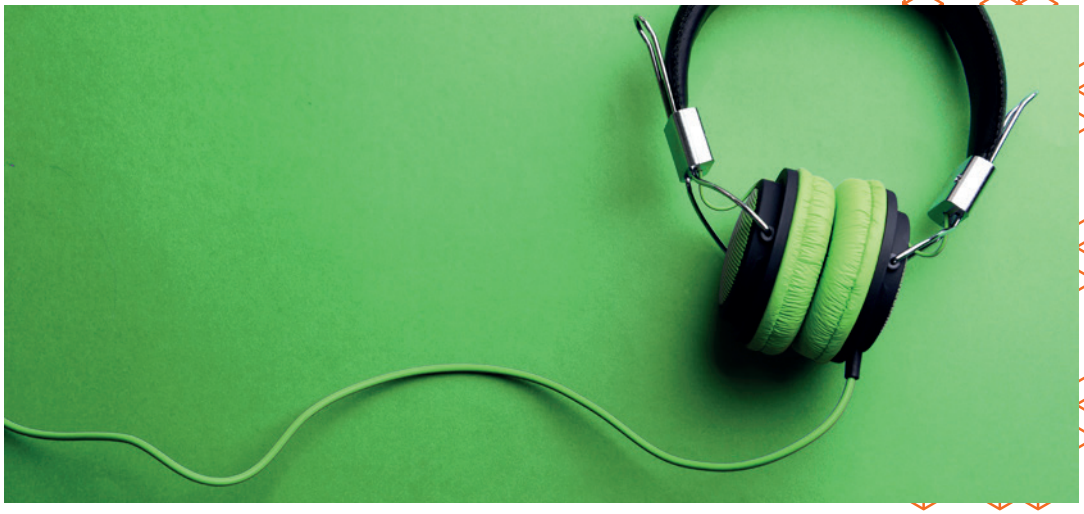

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

UNIDO (Organització de les Nacions Unides per al Desenvolupament Industrial)

Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona - Guia de transició energètica en polígons industrials

Simbiosi industrial (exemple 1)

Simbiosi industrial (exemple 2)

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Industria, innovación e infraestructura: por qué es importante*

10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS

REDUIR LES DESIGUALTATS DINS ELS PAÏSOS I ENTRE ELS PAÏSOS

Aquest ODS ens commina a no deixar ningú enrere, principi transversal en tota l'Agenda 2030.

La reducció de les desigualtats exigeix un canvi transformador. Cal redoblar els esforços per erradicar la pobresa extrema i la fam, i invertir més en salut, educació, protecció social i ocupació decent, especialment a favor de la gent jove, les persones migrants i altres col·lectius vulnerables.

Aquest objectiu aborda la inclusió social, econòmica i política de totes les persones forjant vincles i trencant barreres d'edat, gènere, classe, capacitats, llengua, origen o orientació sexual.

La importància de l'ODS 10 per als governs locals

El desplegament de polítiques d'inclusió social posa de manifest la necessitat que aquestes siguin dissenyades des de la proximitat (per conèixer les situacions individuals), des de la integralitat (per atendre les múltiples dimensions de l'exclusió social) i des d'un enfocament de benestar local (model de ciutat inclusiva).

Els ajuntaments són els principals ens responsables de liderar els processos de governança local (que són necessaris per impulsar aquestes polítiques) i les xarxes de treball vers la construcció compartida d'un municipi inclusiu, integrant els altres nivells d'administració i el conjunt dels agents del municipi i dels que operen al territori.

Així mateix, poden aplicar una fiscalitat local progressiva i dedicar partides pressupostàries a promoure l'ocupació i a incrementar els ingressos de les llars més pobres.

D'altra banda, els governs locals han de millorar també la inclusió política a escala local, promovent la participació dels grups tradicionalment subrepresentats en els processos de participació ciutadana i garantint que ningú quedi enrere. Poden implantar pràctiques d'igualtat d'oportunitats en les seves pròpies institucions, aplicar aquests criteris a la compra i contractació públiques, i evitar qualsevol discriminació en la provisió dels serveis públics.

LES PERSONES
AMB DISCAPACITAT
TENEN UNA TAXA D'ACTIVITAT
UN 50 % MÉS BAIXA,
UNA TAXA D'ATUR
UN 30 % SUPERIOR,
UN SALARI MITJÀ
UN 16 % INFERIOR,
I UN 16 % MÉS
DE RISC DE POBRESA.

EL RISC DE POBRESA ENTRE LA POBLACIÓ AMB NACIONALITAT ESTRANGERA HA ASSOLIT VALORS SUPERIORS

AL 55 %.

EL 10 % MÉS RIC DE LA POBLACIÓ

ES QUEDA AMB EL 40 % DE L'INGRÉS MUNDIAL TOTAL.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Augmentar la progressivitat dels impostos i introduir mecanismes i ajuts, a través de bonificacions, en aquells casos de famílies en risc d'exclusió social.

Elaborar un pla local d'inclusió i cohesió social (PLINCS) com a instrument per concretar i articular la política d'inclusió social del municipi.

Introduir bonificacions de l'IBI als immobles destinats a lloguer social o que afavoreixin l'eficiència energètica.

Promoure la creació d'espais per a la participació ciutadana i la cocreació de polítiques públiques per a totes les persones, fent especial atenció als col·lectius subrepresentats.

Implementar plans i accions específiques per incorporar la igualtat de tracte i la no-discriminació com a àmbit d'actuació de política pública.

Implementar projectes de cooperació al desenvolupament i de drets humans per tal de promoure l'enfortiment institucional, la modernització de les polítiques públiques locals i de l'administració municipal, la participació ciutadana o la igualtat d'oportunitats entre homes i dones per a països en desenvolupament.

Bonificar l'emprenedoria responsable o empreses que creïn llocs de treball amb contracte indefinit o que tinguin en compte l'equitat de gènere o la creació d'ocupació per a col·lectius amb discapacitat o en risc d'exclusió.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Respecteu tot tipus de persones. També les que tenen formes d'actuar diferents de la vostra.

Animeu els vostres fills i filles a tenir amistats de diferents cultures, ètnies i capacitats.

Participeu en activitats de lleure, formatives, etc. que us permetin conèixer altres realitats socials i/o culturals.

Col·laboreu amb entitats del vostre municipi o territori que treballin en favor de la reducció de les desigualtats.

Lluiteu contra els estereotips i contribuïu a desmuntar els rumors, que són el germen d'actituds racistes i pràctiques discriminatòries que fomenten la por i la desconfiança entre les persones.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Diputació de Barcelona - Plans locals d'inclusió i cohesió social

Diputació de Barcelona - Foment dels drets civils i de les no discriminacions

Consell Comarcal del Vallès Occidental - Manual pràctic per combatre prejudicis i rumors sobre la diversitat ètnica

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Igualdad: por qué es importante*

Generalitat de Catalunya - Trenca tòpics... en positiu

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

ACONSEGUIR QUE LES CIUTATS I ELS ASSENTAMENTS HUMANS SIGUIN INCLUSIUS, SEGURS, RESILIENTS I SOSTENIBLES

Es tracta de situar les ciutats al centre del desenvolupament sostenible en un món cada vegada més urbanitzat.

Les ciutats han d'esdevenir capdavanteres en la generació de sistemes humans perdurables i de qualitat i han de garantir la seguretat i els mínims d'una vida digna per a tota la ciutadania: un habitatge en condicions i assequible, els serveis bàsics, l'educació i la sanitat, però també la mobilitat (amb una bona planificació), espais verds de qualitat i una vida comunitària activa.

Les ciutats han de planificar el seu desenvolupament d'una forma sostenible i participativa, i han de vetllar per la protecció del patrimoni cultural i natural, assegurar la integració territorial i aportar respostes integrals i resilients als riscos derivats del canvi climàtic i altres possibles desastres o crisis.

La importància de l'ODS 11 per als governs locals

En bona mesura, la inclusió d'aquest ODS és fruit d'una intensa campanya dels ens locals i les entitats i comunitats urbanes. Representa un gran pas endavant en el reconeixement del poder transformador de les zones urbanes i del paper que han de tenir les ciutats i els pobles per impulsar el canvi global des de baix.

L'accés a un habitatge assequible afecta també moltes ciutats. Els governs han de regular els mercats del sòl i de l'habitatge a fi de garantir el dret a l'habitatge dels ciutadans més vulnerables.

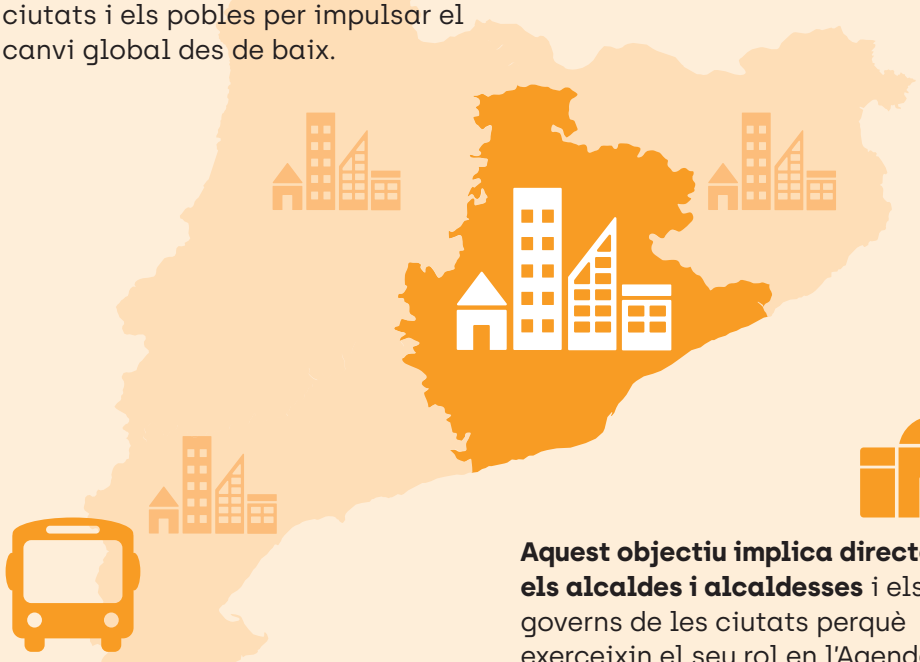

Aquest objectiu implica directament els alcaldes i alcaldesses i els governs de les ciutats perquè exerceixin el seu rol en l'Agenda 2030.

La promoció del transport públic, la creació d'espais de verd urbà on tothom pugui gaudir del contacte amb els elements naturals a prop de casa, una gestió sostenible dels residus sòlids que posi l'èmfasi en la reutilització i el reciclatge, i la protecció del patrimoni natural i cultural són algunes matèries en què els ens locals tenen molt per fer.

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS fomentant la mobilitat amb vehicles elèctrics, creant anelles verdes o promovent habitatge de lloguer social.

LES CIUTATS DEL MÓN OCUPEN TOT JUST EL 3 % DEL PLANETA, PERÒ REPRESENTEN ENTRE UN 60 I UN 80 % DEL CONSUM D'ENERGIA I EL 75 % DE LES EMISSIONS DE CARBONI.

PER AL 2030 GAIREBÉ EL 60 % DE LA POBLACIÓ MUNDIAL VIURÀ EN ZONES URBANES.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Donar prioritat al transport públic col·lectiu per superfície —sobretot als nuclis urbans—, ampliar les xarxes de carril bus i millorar-ne el servei.

Informar i sensibilitzar la ciutadania envers la petjada de carboni del municipi i les estratègies per millorar-la.

Fomentar la corresponsabilitat de la ciutadania (fent especial atenció als col·lectius més vulnerables) en la planificació del desenvolupament urbà.

Integrar el patrimoni natural i cultural en el desenvolupament urbà.

Impulsar la naturalització dels espais públics de la ciutat.

Millorar la seguretat viària de vianants i de ciclistes.

Planificar l'espai públic incorporant en el disseny criteris socials amb l'acompanyament de polítiques de promoció social, de prevenció de conflictes, d'incorporació de la perspectiva de gènere o de polítiques de seguretat inclusives.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Utilitzeu el transport públic, les bicicletes urbanes i altres mitjans de transport ecològics.

Participeu en iniciatives comunitàries per buscar maneres de garantir espais públics segurs i accessibles, especialment per a les dones, els infants, la gent gran i les persones amb discapacitat.

Coneixeu el patrimoni cultural i natural del vostre territori. Fomenteu que els vostres fills i filles el coneguin.

Participeu activament en la governança i la gestió del vostre municipi.

Cuideu els espais públics: és responsabilitat de tots els ciutadans i ciutadanes tenir-ne cura, com si fos casa nostra, però també casa de tothom.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

UN-Habitat - Nova Agenda Urbana

Generalitat de Catalunya - Agenda Urbana de Catalunya

Diputació de Barcelona - Ciutats sostenibles, ciutats inclusives

Diputació de Barcelona - L'espai públic per gestionar la cohesió social

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Ciudades sostenibles: por qué son importantes*

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

GARANTIR MODALITATS DE CONSUM I PRODUCCIÓ SOSTENIBLES

Es tracta de reduir el nostre impacte sobre el planeta produint i consumint només allò que necessitem.

L'ODS 12 posa el focus en la promoció de la gestió sostenible i de l'ús eficient dels recursos naturals, en la reducció de la generació de residus i del malbaratament d'aliments, i en el foment de la gestió ecològicament racional dels productes químics en les pràctiques de producció i consum.

Aquest ODS aspira a garantir una gestió correcta dels residus inevitables, sobretot dels que són tòxics. Pel que fa a les empreses, especialment a les grans i a les transnacionals, se'ls demana que actuïn de forma més sostenible i transparent. Els poders públics també poden fer-hi molt, a través de les seves polítiques fiscals i de contractació, i d'impuls a la conscienciació social sobre desenvolupament i estils de vida sostenibles.

La importància de l'ODS 12 per als governs locals

Atès que és el nivell de govern més proper a la ciutadania, els ens locals estan en la millor situació per dotar les persones dels coneixements i les eines necessàries per reduir el seu impacte ambiental.

Els governs locals poden treballar per garantir que el turisme creï llocs de treball i fomenti la cultura local mentre es limiten els residus i les emissions de carboni que pugui ocasionar.

Amb relació al malbaratament d'aliments, els ens locals poden actuar sobre els productors, els consumidors i les diverses etapes del cicle alimentari, especialment als menjadors dels equipaments públics. També poden sensibilitzar i formar la ciutadania i les empreses del territori perquè practiquin patrons de consum més sostenibles i evitin la generació de residus a través de la prevenció, la reducció, el reciclatge i la reutilització. D'altra banda, poden incloure criteris en les licitacions que tinguin en compte la gestió dels residus i les emissions de carboni dels potencials proveïdors, així com altres criteris basats en la compra pública sostenible.

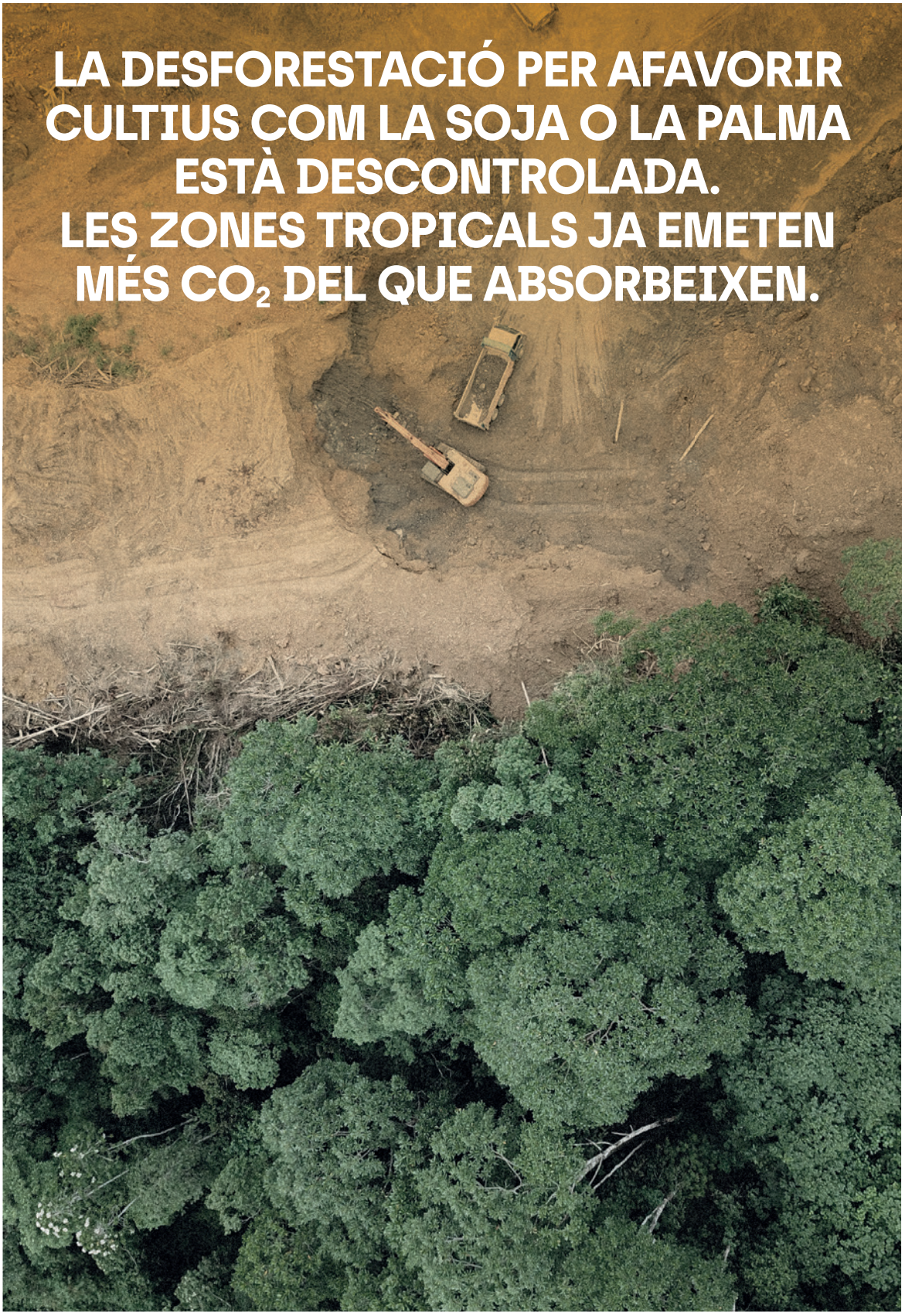
LA DESFORESTACIÓ PER AFAVORIR CULTIUS COM LA SOJA O LA PALMA ESTÀ DESCONTROLADA.
LES ZONES TROPICALS JA EMETEN MÉS CO_2 DEL QUE ABSORBEIXEN.

LES LLARS CONSUMEIXEN
EL 29 %
DE L'ENERGIA MUNDIAL
I CONTRIBUEIXEN
AL 21 %
DE LES EMISSIONS
DE CO_2
RESULTANTS.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Prioritzar l'economia circular i el consum responsable i local com a primera fase del cicle dels aliments, i prestar suport als productors i al comerç local per tal d'afavorir aquestes estratègies.

Promoure accions per informar i sensibilitzar la ciutadania sobre el cicle dels aliments i esdevenir exemple, com a prescriptors, de bones pràctiques als menjadors escolars i als equipaments.

Instal·lar els contenidors de residus necessaris en funció de l'activitat de l'equipament municipal. Han de ser accessibles i estar convenientment senyalitzats per tal d'informar i sensibilitzar sobre el seu ús correcte.

Establir en cada equipament àrees d'aportació de recollida de residus coherents amb el sistema de recollida municipal.

Fomentar l'existència d'establiments especialitzats en la reparació d'objectes i aparells, així com la creació de xarxes d'intercanvi al municipi.

Organitzar accions de sensibilització a través d'actuacions de recollida de residus abocats il·legalment als boscos, les platges, els marges de rius, etc., i participar anualment en la Setmana Europea de la Prevenció de Residus («Let's clean up Europe»).

Fomentar l'autocompostatge en municipis rurals, nuclis amb poca població, urbanitzacions i cases aïllades, etc., com una via adequada per gestionar la matèria orgànica.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Informeu-vos i sigueu conscients de les conseqüències ecològiques, econòmiques i socials de les vostres compres.

Doneu una segona vida als objectes abans de desfer-vos-en: els podeu donar, arreglar, vendre o reparar.

Utilitzeu un criteri de proximitat a l'hora de comprar: com més a prop s'hagi produït o elaborat el bé de consum, més fomentarem l'economia local i menys energia contaminant s'haurà fet servir per fer-nos arribar el producte.

Utilitzeu el compostatge casolà (autocompostatge) per tractar els residus orgànics (restes de menjar i del jardí) a casa vostra per tal d'obtenir un adob que després podreu utilitzar per nodrir les plantes.

Participeu en espais d'intercanvi d'objectes de segona mà entre particulars: podeu portar-hi el que no necessiteu i endur-vos-en allò que us faci falta.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Xarxa de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat - Setmana Europea de la Prevenció de Residus

Procura + Guia per a la compra pública sostenible

Diputació de Barcelona - Entorn urbà i salut. Gestió de residus

Diputació de Barcelona - Activitats de sensibilització en consum responsable

Recursos per a la ciutadania

Generalitat de Catalunya - Campanya «Fes-lo nou de nou»

Diputació de Barcelona- Recursos per a les persones consumidores

Ajuntament de Barcelona - Una dieta baixa en CO_2 és possible

Ajuntament de Barcelona - Consum col·laboratiu

Campanya «Let's clean up Europe 2018» - Vídeo promocional

Ajuntament de Barcelona - Recursos per a un consum responsable

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

ADOPTAR MESURES URGENTS PER COMBATRE EL CANVI CLIMÀTIC I ELS SEUS EFECTES

El canvi climàtic és el repte ambiental més rellevant a què ha de fer front la humanitat al segle XXI i cap país en pot restar al marge.

L'ODS 13 ens commina a prendre mesures per combatre el canvi climàtic, centrades en la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, d'acord amb el que es vagi establint al Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic.

Això comporta integrar les accions contra el canvi climàtic en totes les polítiques públiques (de l'economia a la salut, passant per tots els àmbits de govern), implementar mesures d'adaptació als efectes del canvi climàtic, desenvolupar plans de prevenció i d'actuació davant fenòmens extrems, i educar intensament la ciutadania perquè actuï en conseqüència i aprengui a protegir-se de forma autònoma en situacions crítiques.

La importància de l'ODS 13 per als governs locals

El paper dels governs locals en la gestió dels efectes del canvi climàtic és especialment important. Els esforços d'adaptació al canvi climàtic en l'àmbit local han d'incloure un conjunt de transformacions estructurals —més vegetació, més eficiència en l'ús de l'aigua— i la previsió davant de situacions excepcionals com onades de calor, temporals, inundacions per avingudes de rius, sequeres o altres possibles desastres.

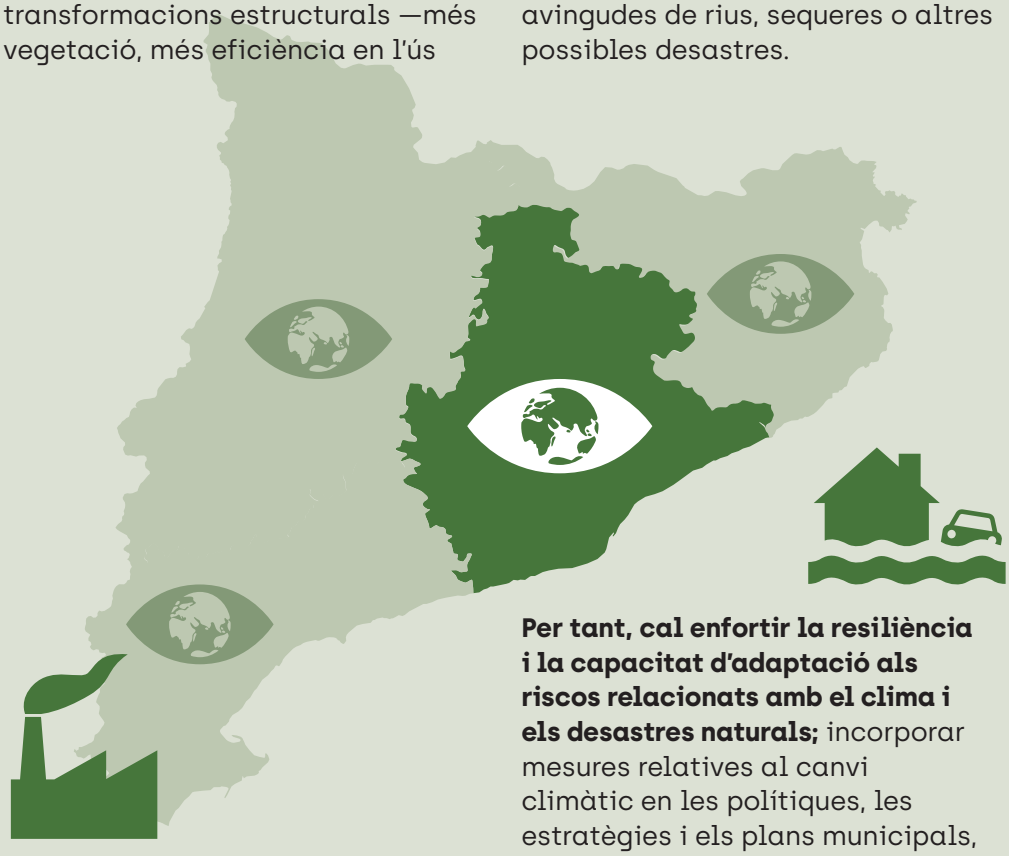

Els governs locals han d'integrar l'adaptació a la planificació urbana i la mitigació del canvi climàtic per tal de reduir les emissions i augmentar la seva resiliència davant les commocions mediambientals.

Per tant, cal enfortir la resiliència i la capacitat d'adaptació als riscos relacionats amb el clima i els desastres naturals; incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, les estratègies i els plans municipals, així com millorar l'educació, la conscienciació i la capacitat humana i institucional relacionada amb la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació a aquest canvi, la reducció dels seus efectes i l'alerta primerenca.

ELS 311 MUNICIPIS
DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA
EMETEN ANUALMENT
A L'ATMOSFERA
PROP DE 25 MILIONS
DE TONES
DE CO_2.

MITIGAR EL CANVI CLIMÀTIC
POT EVITAR 250.000 MORTS
A L'ANY A CASA
NOSTRA.

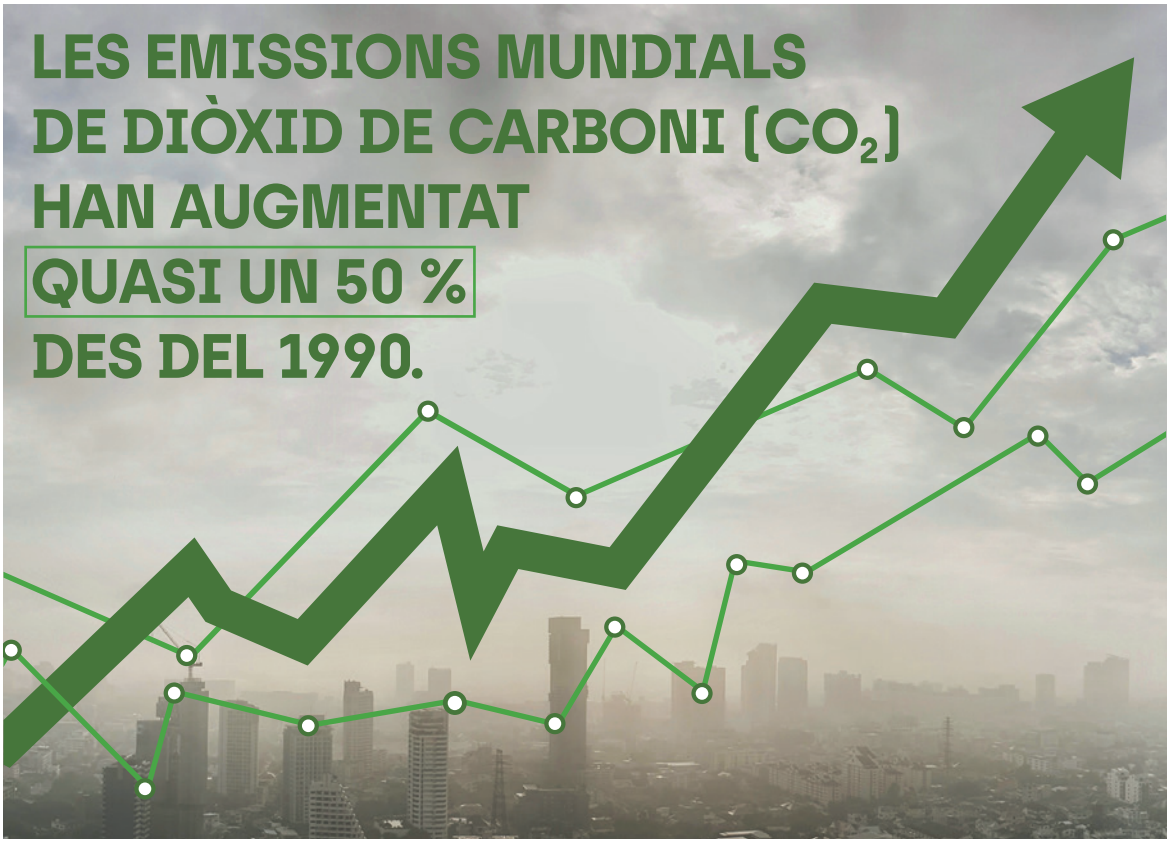
LES EMISSIONS MUNDIALS
DE DIÒXID DE CARBONI (CO_2)
HAN AUGMENTAT
QUASI UN 50 %
DES DEL 1990.

LA CONTAMINACIÓ DE L'AIRE
MATA 7.000.000 DE PERSONES
A TOT EL MÓN CADA ANY.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Elaborar i executar un Pla d'acció per a l'energia sostenible i el clima (PAESC), document que conté les accions que cada ens local ha de dur a terme per superar els objectius establerts per la UE per al 2030, i així, anar més enllà de la reducció del 40 % de les emissions de CO_2 al seu terme.

Afavorir la coordinació de tots els agents implicats en el desenvolupament sostenible i la lluita contra el canvi climàtic —administracions, sector privat, entitats i ciutadania— per tal de crear sinergies que garanteixin la participació de tothom en el disseny sostenible de la ciutat.

Elaborar i executar un pla de resiliència urbana per tal d'afrontar, recuperar-se i millorar l'eficiència de la resposta davant d'impactes d'origen natural, humà o tecnològic.

Fomentar la reducció dels desplaçaments amb vehicles privats i de combustibles fòssils i promoure els desplaçaments amb transports menys contaminants.

Impulsar la naturalització dels espais públics de la ciutat i la promoció de la gestió sostenible del verd urbà.

Impulsar actuacions de prevenció de residus i de sensibilització sobre la recollida selectiva.

Promoure accions de sensibilització ambiental ciutadana per a l'acció climàtica i de divulgació general per a la transició energètica, l'adaptació al canvi climàtic i l'emergència climàtica.

Elaborar un pla de millora de la gestió ambiental de les instal·lacions i els equipaments municipals, així com de les dinàmiques de treball del personal que hi treballa, que posi en relleu la sensibilitat i el comportament exemplar del govern local amb el medi ambient i el clima vers la ciutadania.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Compreu només allò que us sigui necessari. Entre el 20 % i el 50 % del que comprem acaba a la deixalleria.

Utilitzeu el transport públic, les bicicletes urbanes i altres mitjans de transport ecològics.

Feu un bon manteniment del vostre vehicle: així serà menys contaminant.

Mentre no els utilitzeu, desconnecteu el televisor, l'ordinador i altres dispositius electrònics.

Reduïu la generació de residus (compreu a granel, utilitzeu bosses de roba o cistells, etcètera).

Milloreu l'aïllament dels habitatges. D'aquesta manera, evitareu el malbaratament d'energia i reduireu les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

Participeu en programes de reforestació, de prevenció d'incendis i contra l'erosió.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

CGLU (Ciudades y Gobiernos Locales Unidos) - Cambio climático

Generalitat de Catalunya - Canvi climàtic. El suport a les accions del món local

Generalitat de Catalunya - Canvi climàtic. Exemples i fitxes de mesures de reducció

Generalitat de Catalunya - Guia i experiències de referència per a la implantació de la recollida selectiva de residus municipals

Diputació de Barcelona - Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses pel Clima i l'Energia

Diputació de Barcelona - Entorn urbà i salut. Adaptació al canvi climàtic

Recursos per a la ciutadania

Generalitat de Catalunya – Canvi climàtic

Ajuntament de Barcelona - Moure's amb vehicle privat contamina l'aire que respires

Ajuntament de Barcelona – La bici a la ciutat

Diputació de Barcelona - Exposició virtual «Treballem per una energia sostenible»

14 VIDA SUBMARINA

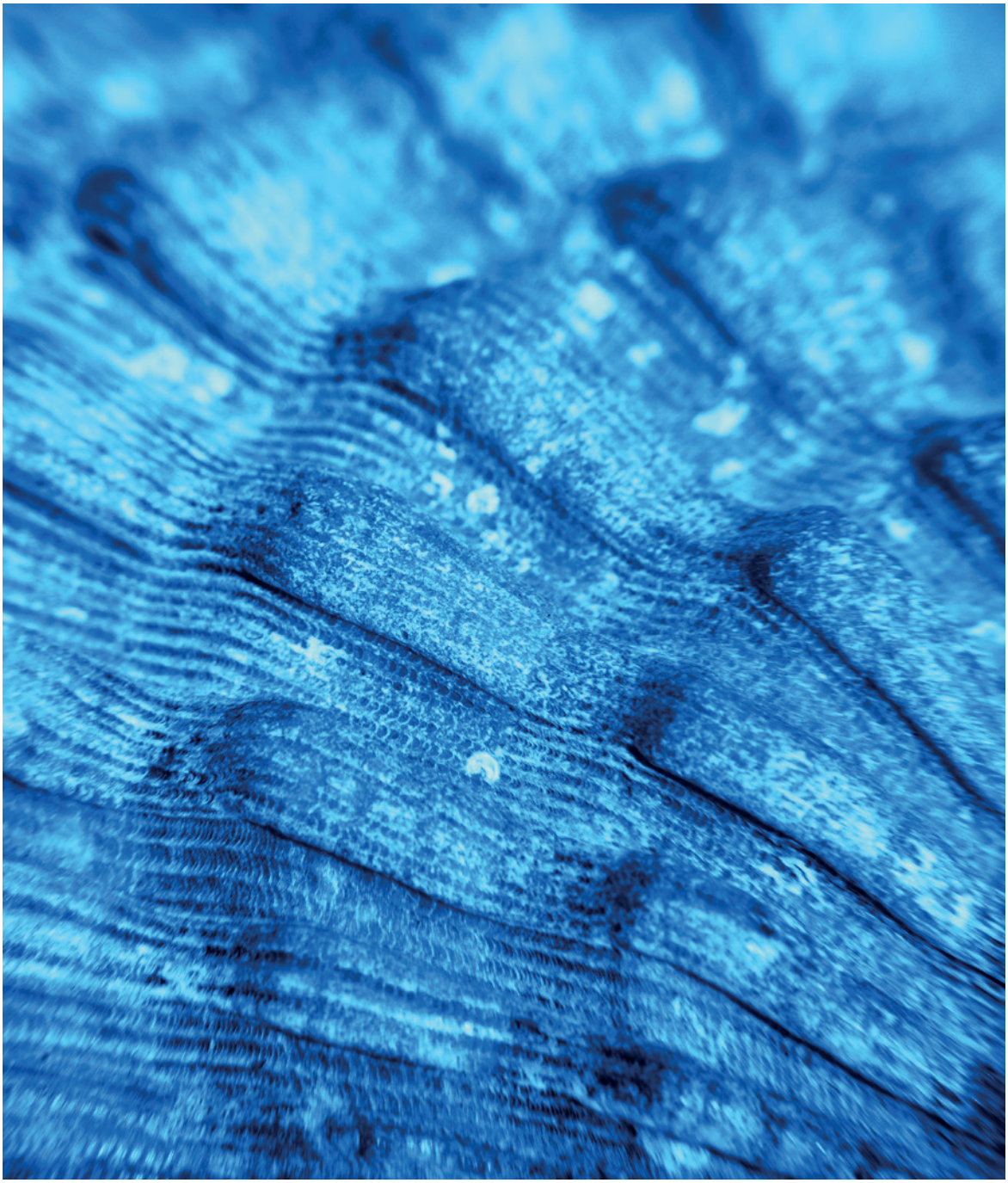

CONSERVAR I UTILITZAR DE FORMA SOSTENIBLE ELS OCEANS, ELS MARS I ELS RECURSOS MARINS PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Els oceans, per la seva composició i característiques, garanteixen l'estabilitat climàtica i permeten que la Terra sigui un planeta habitable.

A més, proveeixen d'aliments i altres productes la meitat de la població del món. Tot i això, les grans masses d'aigua, mars i oceans, es veuen sotmeses a una intensa pressió. Els oceans reben grans quantitats de contaminants, sobretot des de terra ferma (químics, sobretot de l'agricultura, i tot tipus de plàstics, entre d'altres), i pateixen una sobreexplotació dels recursos pesquers.

L'ODS 14 aborda els greus problemes que afecten els mars i els oceans. Es tracta de protegir i gestionar de manera sostenible els ecosistemes marins i costaners, amb la perspectiva de conservar almenys el 10 % de totes aquestes àrees. D'altra banda, s'ha de poder preservar la pesca impulsant sistemes pesquers que fomentin la capacitat de regeneració dels ecosistemes.

La importància de l'ODS 14 per als governs locals

Gairebé el 80 % de la contaminació dels oceans procedeix d'activitats terrestres. Moltes ciutats costaneres, entre les quals la majoria de les grans ciutats del planeta, hi llencen aigües negres, abocaments industrials i altres aigües residuals directament. Però la protecció de costes i oceans no

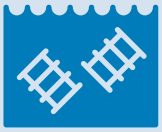

és tan sols responsabilitat de les ciutats costaneres; també la pot afectar l'abocament de residus industrials a les conques dels rius.

Els sistemes urbans de sanejament i la gestió dels residus sòlids són fonamentals per reduir la contaminació de les zones costaneres. A més, aquestes àrees han de complir normatives de planificació i construcció que impedeixin edificar en zones inadequades de la costa.

QUASI TOT EL PLÀSTIC QUE PRODUÏM AL MÓN ACABA ALS OCEANS. NOMÉS SE'N RECICLA **UN 10 %.**

UN 40 %

DELS OCEANS DEL MÓN ES VEU SEVERAMENT AFECTAT PER LES ACTIVITATS HUMANES

(CONTAMINACIÓ, ESGOTAMENT DELS RECURSOS PESQUERS, PÈRDUA D'HÀBITATS COSTANERS).

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Prevenir l'arribada de microplàstics al mar i l'increment de la brossa marina.

Implantar projectes de naturalització de les platges: instal·lar sistemes dunars, eliminar plantes invasores i exòtiques, i delimitar les zones de bany i esbarjo i les zones de protecció dunar de manera que es faci compatible l'ús recreatiu amb l'ús natural de la zona.

Impulsar campanyes d'educació i conscienciació sobre els efectes dels residus en l'entorn marí i costaner.

Minimitzar l'ús d'utensilis de plàstic i poliestirè.

Netejar, naturalitzar i mantenir l'ecosistema propi de les lleres de les rieres i els torrents que desemboquen al mar.

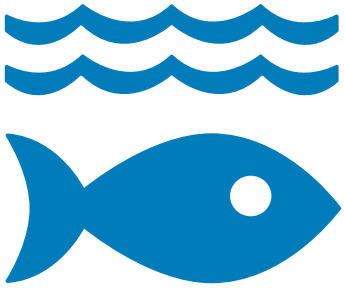

Fer una gestió transversal de les platges com a element vertebrador de la infraestructura blava: respectar els períodes de nidificació de les aus, fer neteja manual en zones protegides o dur a terme un protocol de recollida de residus posttemporal.

Fomentar la recollida selectiva de residus, començant per separar la recollida d'envasos i el rebuig a la zona de banys.

Instal·lar boies ecològiques o biòtops artificials per preservar i incentivar la flora i fauna marines i contribuir a augmentar la biodiversitat dels ecosistemes.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Canvieu els vostres hàbits del dia a dia per reduir el consum de plàstics i cercar alternatives.

Consumiu peix sostenible i doneu suport a iniciatives de pesca sostenible (la que es pot mantenir indefinidament sense comprometre la viabilitat de la població de l'espècie objectiu ni de la resta d'espècies de l'ecosistema) com a futur per als oceans i per a les comunitats pesqueres.

Limiteu la vostra petjada de carboni: l'oceà absorbeix més del 25 % de les emissions de diòxid de carboni dels humans, fet que porta a l'acidificació de l'oceà, un fenomen que perjudica moltes espècies marines.

No compreu objectes com joieria de corals, ornaments d'estrelles de mar o articles provinents de tortugues, taurons o balenes. La flora i la fauna hi són per observar-les al lloc que visiteu, no per adornar el saló de casa vostra.

Impliqueu-vos en iniciatives per cuidar i netejar les platges: tan important és no deixar els nostres residus a la platja com recollir els que ens hi trobem, encara que no siguin nostres.

Feu costat a alguna organització que salvi la vida marina: molts instituts i organitzacions estan lluitant cada dia per salvar els oceans i la vida marina salvatge.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Generalitat de Catalunya - Estratègia marítima de Catalunya 2030

Generalitat de Catalunya. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible - Una mar de canvis

Diputació de Barcelona - ODS 14. Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Diputació de Barcelona - Centre d'Estudis del Mar

Diputació de Barcelona - Platges del litoral barceloní

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - Vídeo: La importancia de los océanos

Nacions Unides - Vida submarina: ¿por qué es importante?

Nacions Unides - Dia Mundial dels Oceans

Diputació de Barcelona - Cuida les platges i cuida't tu!

Greenpeace - Com arriba el plàstic als oceans

15 VIDA TERRESTRE

PROTEGIR, RESTAURAR I PROMOURE L'ÚS SOSTENIBLE DELS ECOSISTEMES TERRESTRES, ATURAR I REVERTIR LA DEGRADACIÓ DEL SÒL I ATURAR LA PÈRDUA DE LA BIODIVERSITAT

Els ecosistemes terrestres garanteixen el funcionament del planeta i l'equilibri de tots els cicles naturals, i aporten serveis que beneficien tots els éssers vius (aire net, retenció de les aigües, proveïment d'aliment, etc.).

L'ODS 15 tracta de la conservació, la restauració i l'ús sostenible d'aquests ecosistemes i els d'aigua dolça, i es preocupa especialment pels sòls degradats, pels boscos i pels ecosistemes de muntanya. Aturar la destrucció dels hàbitats naturals i renaturalitzar espais de les ciutats resulta imprescindible per preservar la biodiversitat, que és l'altra gran fita d'aquest objectiu.

Per preservar els ecosistemes terrestres és necessari conèixer-los bé, incorporar la gestió ecosistèmica en la planificació del territori amb una visió holística i interconnectada, així com protegir les espècies amenaçades i garantir una bona gestió dels espais protegits.

A més, cal revertir la degradació dels ecosistemes (desertització, etc.) i prendre mesures per evitar el tràfic d'espècies i la introducció d'espècies invasores.

La importància de l'ODS 15 per als governs locals

Els ens locals, com a administració més propera als ciutadans, poden tenir un paper important com a dinamitzadors i promotors de la conservació del patrimoni natural del municipi. Alhora, tenen característiques apropiades per promoure l'acostament i el contacte quotidià amb la natura com a actiu de salut: el bon coneixement del territori, la proximitat a les persones, la capacitat de gestió integral i les competències en àmbits com el medi ambient, la salut i l'atenció ciutadana.

La conservació de la biodiversitat ha de constituir una part important de les estratègies de planificació i desenvolupament urbà. Sovint conservar-la requereix la cooperació entre municipis d'un mateix territori per crear, per exemple, corredors de fauna i biodiversitat.

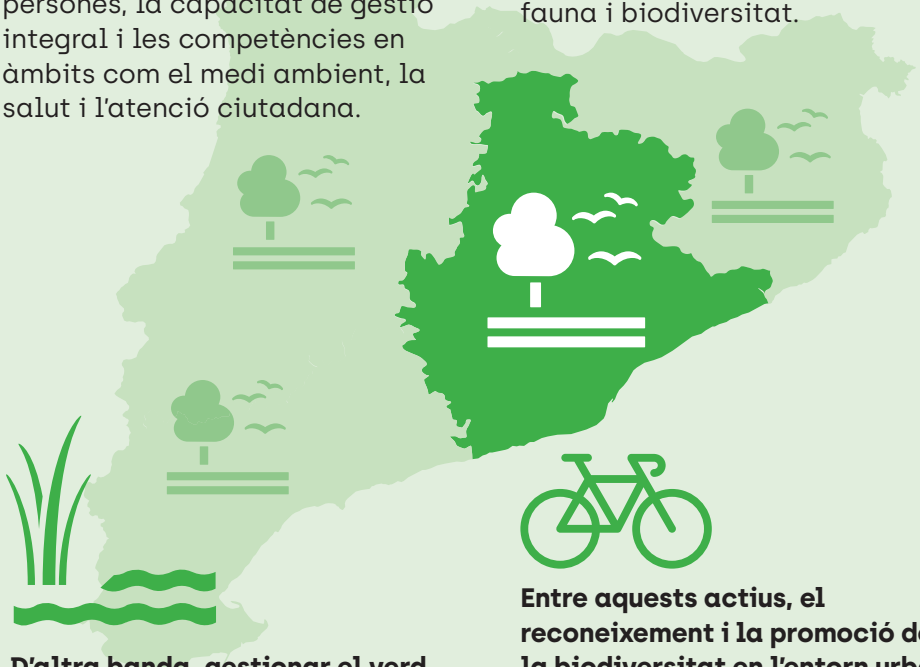

D'altra banda, gestionar el verd a les ciutats i als pobles és una pràctica que aporta beneficis remarcables, tant si es tracta d'espais públics com privats. En conjunt, els espais verds permeten una interacció especial amb la natura i són un actiu bàsic a favor d'una vida urbana de qualitat.

Entre aquests actius, el reconeixement i la promoció de la biodiversitat en l'entorn urbà, especialment la que es troba als espais verds, és sovint l'única oportunitat de contacte dels ciutadans amb la natura i aporta uns beneficis ambientals i socials que són bàsics per a la millora de la qualitat de vida i el benestar a les ciutats i als pobles.

EL 31 % DELS BROTS DE MALALTIES INFECCIOSES EMERGENTS ESTAN VINCULATS A LA DESFORESTACIÓ.

MÉS D'UN MILIÓ D'ESPÈCIES D'ANIMALS I PLANTES ES TROBEN EN PERILL D'EXTINCIÓ.

DES
DE
L'ANY
2000
HEM
REDUÏT
2,3 MILIONS
DE KM²
DE BOSC
PRIMARI..

LA DEGRADACIÓ AMBIENTAL
ÉS RESPONSABLE DE LA MORT DE

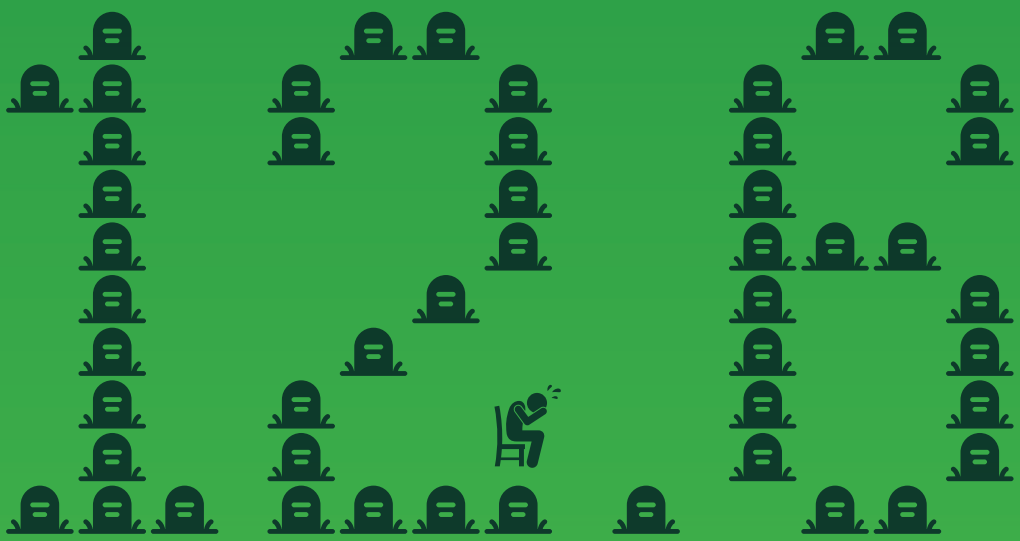

MILIONS DE PERSONES A L'ANY.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Promoure la conservació i la millora del patrimoni natural del municipi i evitar la pèrdua d'espècies i hàbitats.

Augmentar el coneixement dels parcs i altres espais verds municipals mitjançant itineraris botànics, propostes educatives, guies, etc.

Instal·lar elements per a la renaturalització d'espais urbans per crear refugis climàtics, per al foment de la biodiversitat (caixes niu, hotels d'insectes, basses naturalitzades, etc.).

Implicar la ciutadania demanant la seva col·laboració a través de la instal·lació de refugis de fauna i flora als balcons.

Identificar les espècies que requereixen un suport especial i emprendre accions per protegir-les.

Plantar als escocells dels arbres.

Substituir la gespa per prats naturals.

Naturalitzar els patis de les escoles i altres espais d'ús comunitari.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Conegueu els animals que podeu trobar més fàcilment al vostre voltant: la majoria d'aquestes espècies estan protegides per la llei, fet que comporta que els ciutadans tinguem uns deures especials envers aquests animals.

Feu compostatge casolà, que enriqueix el sòl, afavoreix la diversitat i redueix la necessitat d'utilitzar fertilitzants químics.

Consumiu productes de temporada: més bons, més econòmics i més respectuosos amb el medi ambient.

Eviteu l'ús de pesticides i productes tòxics que puguin anar a parar als rius i llacs, ja que provoquen danys a la flora i la fauna.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Diputació de Barcelona - Guia del verd urbà

Diputació de Barcelona - Guia Renaturalització de la ciutat

Diputació de Barcelona - Guia d'espècies exòtiques invasores d'ambients fluvials

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Vida de ecosistemas terrestres: por qué es importante*

Generalitat de Catalunya - Autocompostatge

Generalitat de Catalunya - Consells per potenciar la biodiversitat urbana

Ajuntament de Barcelona - Guia per a l'urbanita sostenible

16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

PROMOURE SOCIETATS PACÍFIQUES I INCLUSIVES PER TAL D'ACONSEGUIR UN DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE, PROPORCIONAR ACCÉS A LA JUSTÍCIA PER A TOTES LES PERSONES I DESENVOLUPAR INSTITUCIONS EFICACES, RESPONSABLES I INCLUSIVES EN TOTS ELS NIVELLS

L'ODS 16 remarca que el benestar de les persones, la prosperitat de les societats, l'equitat de la ciutadania i el desenvolupament sostenible només es poden assolir en un marc de pau i de respecte als drets fonamentals. Una fita clau és reduir la incidència dels delictes i dels actes violents de qualsevol tipus i erradicar completament els que afectin els infants. Això passa per intensificar la lluita contra el crim, especialment el terrorisme i la delinqüència organitzada que trafica amb armes, diners i persones.

Aquest ODS també ens diu que s'ha d'aprofundir en l'enfortiment de les institucions públiques: han de ser eficaces, responsables i transparents, plenament compromeses amb la lluita contra la corrupció i afavoridores d'una democràcia inclusiva, participativa i representativa. Aquestes institucions han de protegir les llibertats fonamentals i garantir un accés universal a la justícia, en condicions d'igualtat.

La importància de l'ODS 16 per als governs locals

Els governs locals s'han d'esforçar per augmentar la seva eficàcia i responsabilitat envers la ciutadania. Per això, han de combatre la corrupció, donar més facilitats a l'accés públic a la informació i ampliar la participació de tots els grups socials.

En aquest sentit, és important reforçar la cultura de la transparència, així com la traçabilitat en la presa de decisions. Cal difondre la informació municipal de forma clara, estructurada, comprensible, reutilitzable i accessible, així com facilitar canals de comunicació i de denúncia.

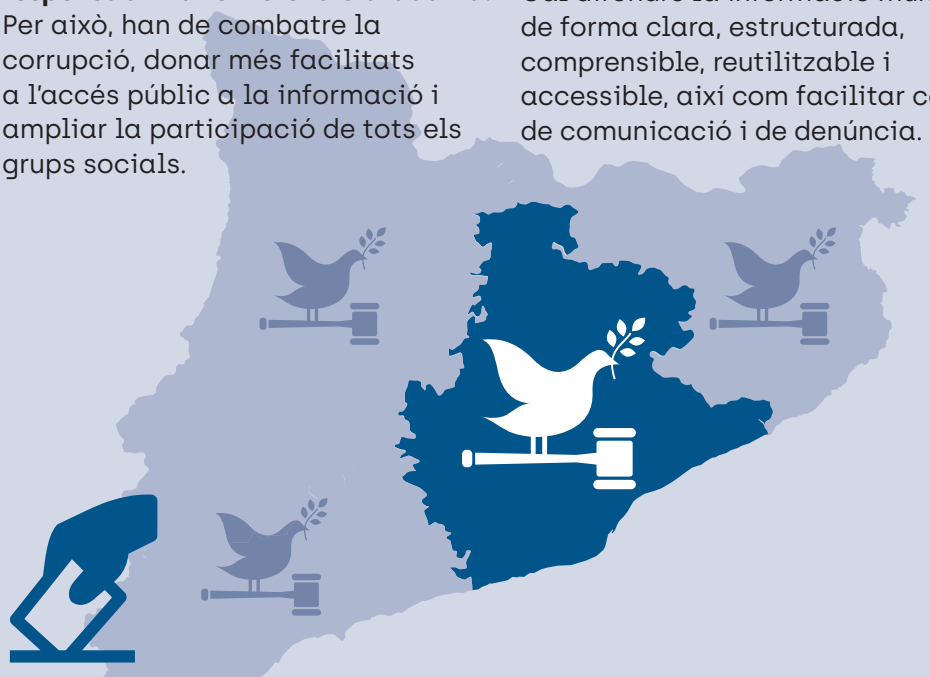

D'altra banda, fa dècades que els ens locals lideren nous mecanismes de participació ciutadana per facilitar la implicació de la ciutadania en les polítiques públiques i les tasques de govern, com ara els pressupostos participatius. No obstant això, cal ampliar els espais de participació i incloure-hi cada cop més els col·lectius subrepresentats: **no deixar ningú enrere**.

A més, en un món cada vegada més urbanitzat, reduir la violència i la delinqüència a les ciutats serà també una tasca molt important, en l'àmbit local, que afavorirà la pau i la seguretat a escala global.

EL 81,3 %

DE LA CIUTADANIA DE CATALUNYA PERCEP LA CORRUPCIÓ COM UN PROBLEMA MOLT O BASTANT GREU.

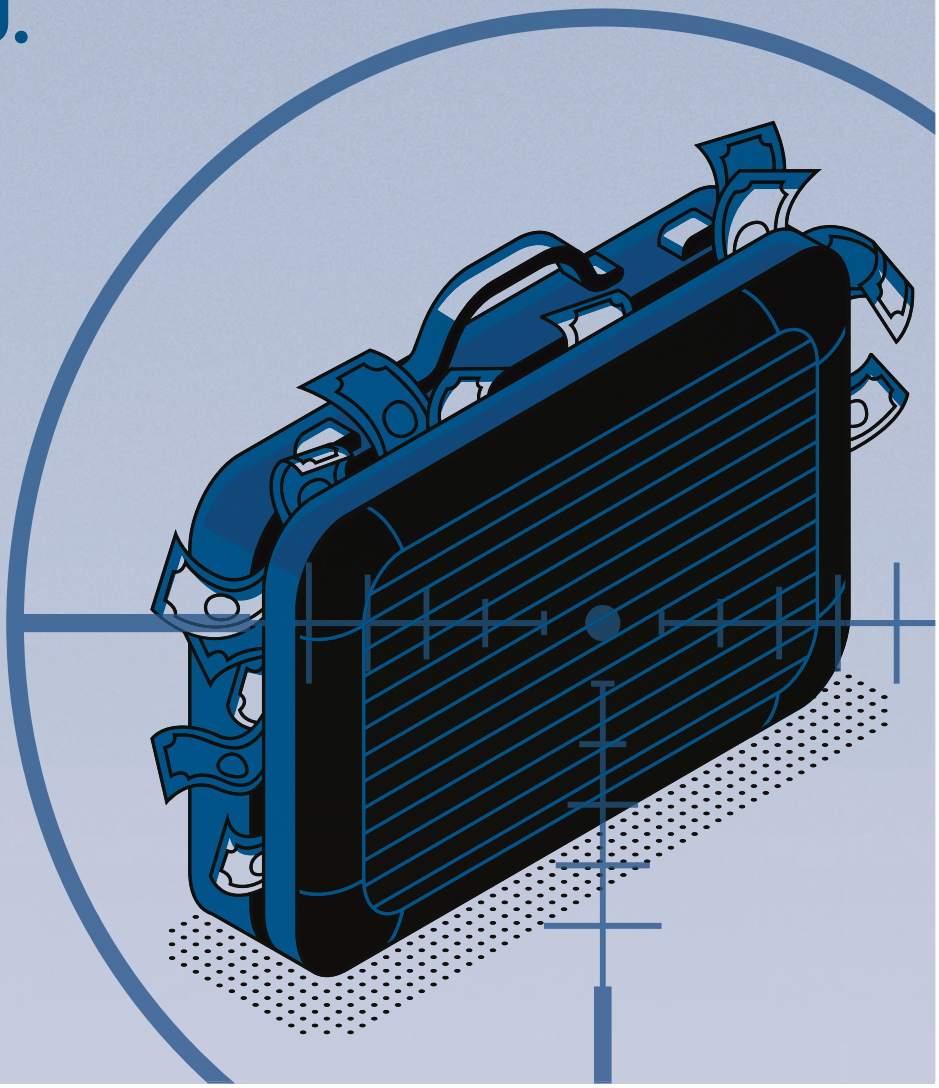

LA VIOLÈNCIA AFECTA LA SALUT,
EL DESENVOLUPAMENT
I EL BENESTAR DELS INFANTS,
AIXÍ COM LA SEVA CAPACITAT
PER PROSPERAR.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Aprovar i implementar codis de conducta, codis ètics i de bon govern com a baula del sistema d'integritat institucional per lluitar contra la corrupció i garantir el bon govern i la transparència en la gestió pública.

Dur a terme processos de millora contínua en relació amb la transparència i les dades obertes que suposin un pas endavant cap a una nova cultura de la transparència, que ha d'impregnar l'actitud de tots els servidors públics.

Impulsar processos participatius, entesos com a experiències de participació que pretenen contribuir a definir i aplicar una política pública concreta, que siguin integradors i de qualitat.

Donar la màxima informació sobre els principals aspectes del municipi per poder posar a l'abast l'acció de govern i la marxa de les polítiques públiques engegades perquè siguin seguides i avaluades per tothom que vulgui participar-hi.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Informeu-vos i conegueu els plans, els projectes i les actuacions del vostre ajuntament.

Participeu activament en la governança i la gestió del vostre municipi.

Impliqueu-vos en associacions locals que lluitin contra la violència de qualsevol tipus i a favor de la pau i de la justícia.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Generalitat de Catalunya - Guies de participació ciutadana al món local

Consorci AOC - Codis ètics i de bon govern

Diputació de Barcelona - Participació ciutadana

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Paz, justicia e instituciones sólidas: por qué es importante*

Generalitat de Catalunya - Què és la participació ciutadana?

17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS

ENFORTIR ELS MITJANS PER IMPLEMENTAR I REVITALITZAR L'ALIANÇA MUNDIAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Els ODS impliquen tota la humanitat, ningú en pot restar al marge. Per assolir-los cal un ferm compromís global a través de la cooperació internacional i les aliances que permetin endegar noves dinàmiques per a unes relacions justes, perdurables i equitatives. L'ODS 17 està dedicat als mitjans necessaris per assolir tots els altres objectius.

Els països més avançats han de donar suport a aquells que ho estan menys, prenent com a referència l'aportació del 0,7 % dels ingressos propis, tot i que, sovint, el suport més útil pot adoptar la forma de transferència de tecnologia. És bàsic promoure la cooperació regional i internacional Nord-Sud, Sud-Sud i triangular en matèria de ciència i innovació.

Cada país, regió o ciutat ha de formalitzar un compromís creïble amb l'Agenda 2030, sostingut en aliances eficaces entre els actors públics, el sector empresarial privat i la societat organitzada.

La importància de l'ODS 17 per als governs locals

Fa més d'un segle que els ens locals col·laboren internacionalment com a part d'un moviment municipal mundial. Recordem que és a escala local on s'afronten dificultats clau com la reducció de la pobresa i el desenvolupament sostenible.

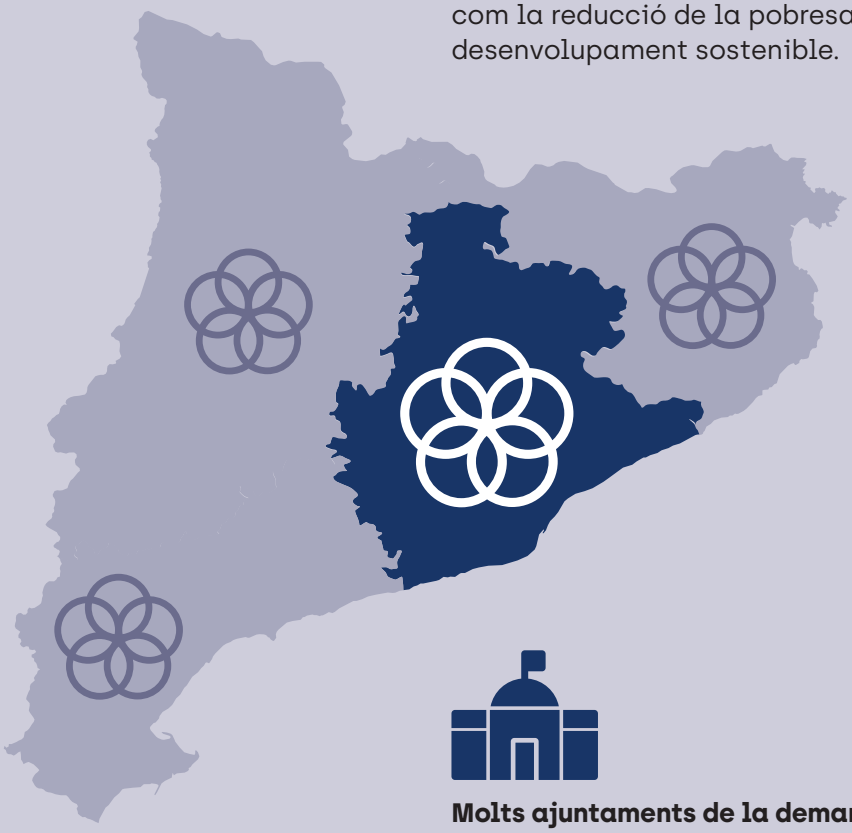

Molts ajuntaments de la demarcació de Barcelona contribueixen a aquest ODS amb accions de cooperació al desenvolupament, promovent el comerç just o mancomunant compres i serveis.

DES DE LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES LOCALS DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT ASPIREM, COM A TERRITORI COMPROMÈS, A UN MÓN MÉS LLIURE, JUST, IGUALITARI, SOSTENIBLE, EQUITATIU I EN PAU, ON ELS DRETS HUMANS SIGUIN RESPECTATS, PROTEGITS I GARANTITS.

"LA
COL·LABORACIÓ
ÉS LA MILLOR PROVA
DEL PROGRÉS
D'UNA
SOCIETAT."

ELS MUNICIPIS VAN APORTAR ENTRE
EL 2015 I EL 2018 PRÀCTICAMENT EL
50%
DE LA DESPESA EN COOPERACIÓ
A CATALUNYA.

Què podem fer des dels ens locals per a l'assoliment d'aquest ODS?

Executar projectes de cooperació al desenvolupament que impliquin l'establiment de relacions estables i horitzontals de treball amb un o més municipis, consells provincials o equivalents d'un país en desenvolupament.

Fomentar la cultura de treball transversal entre els departaments i els diferents equips del propi ajuntament. La transversalitat, tret definitori de l'Agenda 2030, respon a les noves demandes socials i polítiques públiques que no depenen d'un sol departament.

Formalitzar un compromís ferm per a l'assoliment de l'Agenda 2030, donar-lo a conèixer i implicar-hi l'equip municipal, la ciutadania i tots els agents del territori.

Fomentar la responsabilitat social de les empreses respecte a projectes relacionats amb el desenvolupament sostenible als països en desenvolupament.

Buscar sinergies entre diferents organitzacions del territori (ONG, sector privat, altres administracions, ciutadania organitzada, etc.). Compartir coneixements, experiència, tecnologia i recursos.

Fomentar activitats de treball en equip i de cooperació a les escoles i en altres espais educatius.

Establir instruments que permetin mesurar els progressos aconseguits en matèria de desenvolupament sostenible.

Fomentar serveis mancomunats entre municipis petits propers per millorar el propi servei i la gestió i aconseguir un estalvi de recursos.

Què podem fer com a ciutadans per contribuir-hi?

Col·laboreu amb organitzacions de diferents països amb les quals compartiu objectius.

Impliqueu-vos i participeu en les iniciatives relacionades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030 que s'organitzin al vostre municipi.

Compartiu activitats i iniciatives entre tots els membres de la família, del veïnat o del municipi.

Fomenteu les activitats en equip i la col·laboració en els vostres fills i filles.

PER SABER-NE MÉS

Recursos per a ens locals

Diputació de Barcelona - Cooperació al desenvolupament

Recursos per a la ciutadania

Nacions Unides - *Alianzas: ¿por qué son importantes?*

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible al món local

Agenda 2030

Diputació Barcelona

Coordinació d'Estratègia Corporativa i Concertació Local
Servei d'Agenda 2030 i Participació
Rambla de Catalunya, 126
08008 Barcelona
Tel. 934 723 027
s.agenda2030p@diba.cat · www.diba.cat/ods